

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. VI. 44.

HUSHOLDNINGSREGNSKAPER FOR HANDELSFUNKTIONÆRER M. V.

(Budgets de familles d'employés du commerce, etc.)

UTGIT AV

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1913.

Pris: Kr. 0.50

Norges Officielle Statistik, række V.
(Statistique Officielle de la Norvège, série V.)

- Nr. 1—128 findes opført i Fortegnelse over Norges Officielle Statistik 1 juli 1889—31 december 1910.
— 129—183 se omslaget paa værker trykt 1912, 1913 og 1914.

Trykt 1913:

- Nr. 184. Rekrutering 1911. (*Recrutement.*)
— 185. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1910. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
— 186. Norges fiskerier 1911. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 187. Folkemængdens bevægelse 1908 og 1909. (*Mouvement de la population.*)
— 188. Folketællingen 1 december 1910. Tredje hefte. Beboede hus og husholdninger. (*Recensement du 1er décembre 1910. III. Maisons habitées et ménages.*)
— 189. Stortingsvalget 1912. (*Élections en 1912 pour le «Storting».*)
— 190. Sindssykeasylens virksomhet 1911. (*Hospices d'aliénés.*)
— 191. Norges telegrafvæsen 1911/12. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 192. De offentlige jernbaner 1911/12. (*Chemins de fer publics.*)
— 193. Private aktiebanker 1911. (*Banques privées par actions.*)
— 194. Haandværkstillingen 1910. Andet hefte. Indtægt, Formue og Produktionsforhold. (*Recensement des métiers en 1910. II. Revenus, fortunes et production.*)
— 195. Ulykkesforsikringen 1910. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
— 196. Jordbruk og fædrift 1906—1910. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
— 197. Norges bergverksdrift 1911. (*Mines et usines.*)
— 198. Norges skibsfart 1911. (*Navigation.*)
— 199. Alkoholstatistik II. 1908—1911. (*Statistique des boissons alcooliques. II. 1908 à 1911.*)
— 200. Den Almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger 1910—1912. (*L'institution générale des assurances des bâtiments contre l'incendie.*)
— 201. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1911. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
— 202. Fabrikstillingen 1909. Andet hefte. Arbejdslønninger i industrien. (*Recensement industriel 1909. II. Salaires.*)
— 203. Kriminalstatistik 1909 og 1910. (*Justice criminelle.*)
— 204. Norges postvæsen 1912. (*Statistique postale.*)
— 205. Fængselsstyrelsens aarbok 1909. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1909.*)
— 206. Fabrikstillingen 1909. Tredje hefte. Arbejdstiden i industrien. (*Recensement industriel 1909. III. Durée du travail dans l'industrie.*)
— 207. Fattigvæsenet 1910. (*Assistance publique.*)
— 208. Norges handel 1912. (*Commerce.*)
— 209. Folkemængdens bevægelse 1910. (*Mouvement de la population.*)
— 210. Kriminalstatistik. Oversigt 1886—1904. (*Justice criminelle. Introduction et tableaux rétrospectifs.*)
— 211. Folketællingen 1 december 1910. Fjerde hefte. Folkemængde fordelt efter livsstilling. (*Recensement du 1er décembre 1910. IV. Population classée par professions.*)
— 212. Arbejdslønninger 1910. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
— 213. Industristatistik 1911. (*Statistique industrielle.*)
— 214. Fiskerforsikringen 1912. (*Statistique des assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
— 215. Norges kommunale finanser 1909. (*Finances des communes.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. VI. 44.

HUSHOLDNINGSREGNSKAPER FOR HANDELSFUNKTIONÆRER M. V.

(Budgets de familles d'employés du commerce, etc.)

UTGIT AV

DET STATISTISKE CENTRALBYRAA.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1915.

INDHOLD.

	Side.
Fransk resumé.	
Første afsnit. Husholdningsregnskaper for handelsfunktionærer	1
Andet afsnit. Regnskap ført for en aarrække av en offentlig funktionær.	30
Tredje afsnit. Oplysninger om familier med høiere indtægt.	36

TABLE DES MATIÈRES.

	Pages.
Résumé en français.	
Première partie. Budgets de familles d'employés du commerce	1
Deuxième partie. Comptes tenus par un petit fonctionnaire public pendant une série d'années.	30
Troisième partie. Données sur quelques budgets épars de familles ayant des revenus plus élevés	36

Résumé en français.

Budgets de familles d'employés du commerce, etc.

Le présent ouvrage donne un compte rendu de certains budgets concernant essentiellement des employés ayant des revenus petits ou moyens.

Dans la *première partie*, il est en tout rendu compte, pour 1912, de 19 budgets d'employés domiciliés dans différentes villes, la plupart au service de l'activité privée (employés de commerce et de bureau). Cette partie contient en outre quelques autres données, qui ne sont toutefois pas complètes.

Le tableau des pages 6—7 donne le montant des différentes dépenses. A la page 24 se trouve une spécification détaillée de la rubrique „frais divers“, contenant en outre la valeur de la nourriture des domestiques.

L'aperçu des pages 12—13 montre la répartition pour cent des dépenses entre les différents objets.

On a en outre réparti les dépenses suivant le nombre d'unités calculées. On s'est servi ici du même procédé que celui employé pour des recherches analogues à Stockholm et en Finlande. Un homme adulte (19 ans et au-dessus) est considéré comme = 1; une femme ayant dépassé ce même âge = 0,8; un enfant de 0 à 3 ans = 0,1; de 4 à 6 ans = 0,2; de 7 à 9 ans = 0,3; de 10 à 12 ans = 0,4; de 13 et 14 ans = 0,5; de 15 et 16 ans, garçon = 0,7 et fille = 0,6; de 17 et 18 ans, garçon = 0,9 et fille = 0,7.

Le nombre des unités est indiqué pour chaque famille dans les susdits résumés.

Les familles qui ont des revenus plus élevés ont aussi un plus grand nombre d'unités. 12 familles ayant des dépenses inférieures à 3000 couronnes ont 2,2 unités, dont 0,1 domestique; 6 familles dont les dépenses sont supérieures à 3000 cour. ont 3,9 unités, dont 0,7 domestique. Le 19e budget est celui d'un célibataire (No. 14).

Les dépenses indiquées par unité calculée se trouvent portées aux pages 18—19.

Pour les revenus inférieurs (à la limite de 3000 cour.), les dépenses concernant la nourriture sont d'env. $\frac{1}{3}$, tandis que pour les revenus supérieurs à cette limite, les dépenses pour cent sont d'env. $\frac{1}{4}$. Pour

les personnes n'ayant qu'une petite famille à leur charge, le chiffre pour cent est un peu moins élevé que pour celles qui ont des familles nombreuses. Les frais de nourriture par unité s'élèvent à 333 cour., soit à 91 øre par jour; pour Kristiania séparément à cour. 1.06 et pour d'autres villes à cour. 0.79. Le montant des frais augmente avec les revenus: au-dessous de 3000 cour. 316 cour., au-dessus de cette limite 368 cour.

Les frais d'habillement s'élèvent en moyenne à 400 cour., à 174 cour. par unité. Ils augmentent avec les revenus: au-dessous de 3000 cour., ils sont de 137 cour.; au-dessus de cette limite, de 236 cour.

Les loyers sont plus élevés à Kristiania que dans les autres villes; leur moyenne est de 517 cour. à Kristiania, et de 350 cour. dans les autres villes.

Il y a une différence considérable entre les budgets, en ce qui concerne les „frais divers“, ce qui ressort du tableau de la page 24, voir l'abrégé à la page 25, pour les familles dont les dépenses sont inférieures et supérieures à 3000 cour.

Enfin il est donné, aux pages 26—27, — globalement pour tous les budgets, et séparément pour les familles ayant un budget inférieur et celles ayant un budget supérieur à 3000 cour. — un résumé

- 1) des dépenses moyennes par famille et par unité calculée,
- 2) de la répartition pour cent des dépenses entre les divers objets de dépenses.

Dans la *deuxième partie*, il est donné des renseignements ayant pour base les comptes tenus par un petit fonctionnaire public pendant une longue série d'années. Les comptes comprennent 17 années, de 1898 à 1914. On trouve à la page 31 un groupement des résultats principaux. Durant ces années, différentes circonstances ont eu de l'influence sur le budget. Tout d'abord, la famille est devenue plus nombreuse; ensuite il s'est produit un renchérissement considérable. On essaie, en prenant ces faits en considération, de déterminer la modification qui s'est produite dans la situation économique de la famille, et l'on observe qu'elle s'est maintenue au même niveau pendant les 10 dernières années, malgré l'accroissement des revenus.

Dans la *troisième partie*, on donne enfin, pour servir de comparaison, quelques budgets épars concernant des revenus plus élevés.

Une traduction des entêtes des tableaux sus-mentionnés se trouve à la page suivante.

Bureau Central de Statistique du Royaume de Norvège
Kristiania, le 16 Août 1915.

N. Rygg.

Traduction des expressions employées dans les tableaux.

Kjøtt og kjøtvarer	Viande et charcuterie
Fisk	Poisson
Melk og fløte	Lait et crème
Smør	Beurre
Ost	Fromage
Egg	Oeufs
Brød og brødvarer	Pain et pâtisserie
Mel og gryn	Farine et gruau
Poteter	Pommes de terre
Grønsaker, frugt	Légumes et fruits
Sukker	Sucre
Kaffe	Café
Andre kolonialvarer	Autres denrées coloniales
Forskjellige matvarer	Divers comestibles
Mat fortært ute	Nourriture consommée hors du logis
Tilsammen næring	Alimentation, total
Spirituosa	Spiritueux
Tobak	Tabac
Beklædning	Habillement
Bolig	Loyer
Brænde og lys	Chauffage et éclairage
Vask, renlighet	Blanchissage, nettoyage, etc.
Anskaffelse av indbo m. v.	Achat de meubles, etc.
Læge og medicin	Médecin et médicaments
Forsikring	Assurance
Indtægts- og formuesskat	Impôt sur le revenu et la fortune
Bøker, aviser og porto	Livres, journaux, ports de lettre
Utgifter vedkommende fast eiendom (derunder skatter)	Frais concernant les immeubles (y compris impôt)
Avdrag, renter av gjæld	Acomptes et intérêts des dettes

Indsat i bank	Dépôts en banque
Forskjellige utgifter	Frais divers
Utgift til have, hønsehold o. l.	Jardinage, basse-cour, etc.
Diverse	Divers
Tilsammen	Total.

Specification des „frais divers“.

Reiser, utflugter, ferier	Voyages, excursions, vacances.
Befordringsutgifter m. v.	Frais de transport (voitures, tramways), etc.
Fester, forestillinger og andre for- nøielser, inkl. lommepenger	Fêtes, théâtres, concerts et autres divertissements, y compris argent de poche
Presenter, understøttelser, kran- ser etc.	Cadeaux, bienfaisance, bouquets et couronnes mortuaires, etc.
Foreningskontingent	Cotisations (association, club)
Tjenerhjælp, iberegnet kosthold	Service (domestiques) y compris nourriture
Andre utgifter.	Autres frais.

Lønning	Gages
Mat	Nourriture
Alkohol	Spiritueux
Husleie	Loyer
Petroleum	Pétrole
Lys og brænde iøvrig	Autres frais d'éclairage et de chauffage
Inventar (møbler og andet hus- geraad)	Mobilier (meubles et autres ustensiles de ménage)
Literatur (aviser, bøker og lign.)	Littérature (journaux, livres, etc.)
Reise og forlystelse	Voyages et divertissements
Læge og medicin	Médecin et médicaments
Kommune- og statskat	Impôts à la commune et à l'État
Utbetalt arbeidsløn (vask, stryk- ning o. s. v.)	Salaires payés (blanchissage, re- passage, etc.)
Diverse	Divers
Samlet utgift.	D dépenses totales.

FØRSTE AVSNIT.

Husholdningsregnskaper for handelsfunktionærer.

Undertegnede hadde allerede tidligere forsøkt at indsamle husholdningsregnskaper fra handelsfunktionærer, bl. a. ved opstilling av præmier for regnskaper for aarene 1910 og 1911, men det viste sig at være forgjæves. Der blev da rettet direkte henvendelse til en række personer inden nævnte gruppe om for aaret 1912 at føre et detaljert regnskap. Ialt blev der skrevet til ca. et halvt hundrede personer. Resultatet er blit 19 husholdningsregnskaper samt et partielt ungkarsregnskap. Disse regnskaper er gjengit og nærmere behandlet nedenfor.

Foruten disse 20 hadde 12 andre personer lovet at føre regnskap, men av forskjellige grunde har de opgit arbeidet. Istedetfor 32 regnskaper, som man haabet at kunne fremlægge, maa man altsaa nøie sig med 20.

De personer som førte regnskap, erholdt en liten godtgjørelse (10 kroner) for sit arbeide. Til dækning av disse utgifter bevilget det Akademiske Kollegium av „Legatet til Eilert Sundt's Minde“ de fornødne midler, likesom styret for „Stiftelsen til Statsminister Fredrik Stangs Minde“ bevilget undertegnede et beløp til opgavernes bearbeidelse.

Samtlige personer som har levert regnskap, er privatfunktionærer, undtagen nr. 3 som er postmand.

Opgaverne gjælder for aaret 1912 med undtagelse av nr. 13, som angaar 1911, nr. 6 (28 juni 1912—11 februar 1913), nr. 1 (1 februar 1912 til 31 januar 1913) og nr. 19 (1 september 1912—30 august 1913).

Samtlige er familieforsørgere undtagen nr. 14.

Beskrivelse av de enkelte familier.

1. Handelsfuldmægtig, Fredrikstad. Mand, hustru, ingen barn. Bor i Glemminge.

Indtægt: Løn . . . . . kr. 1500.00

Utgift . . . . . „ 1259.28

Rest kr. 240.72

2. Ansat hos kjøbmand, Aalesund. Mand 28 aar, hustru 29, 2 barn (1 gut $1\frac{1}{2}$ aar, 1 gut $\frac{1}{4}$ aar), tjenestepike fra mai maaned (10 kr. + kost og losji). Husleie (2 vær. og kj.) 20 kroner.
Indtægt: Gage	kr. 1500.00
Gratiale 1911 og 1912	„ 80.00
Kasserer i forening	„ 50.00
Samlet indtægt	kr. 1630.00
Forbruk	„ 1754.70
Underskud	kr. 124.70
3. Pakmester, Kristiania. Mand ($38\frac{1}{2}$ aar), hustru ($43\frac{1}{2}$ aar) og 3 barn (pike 10, gut 8, gut 5 aar). Leilighet 3 vær. og kj., inkl. elektrisk lys, 22 kr., fra august kr. 29.75 (større rum)
Indtægt: Løn	kr. 1647.06
Ekstra indtægt (juleposten)	„ 37.00
Indkassert husleie	„ 67.50
Diverse indtægter	„ 42.91
Samlet indtægt	kr. 1794.47
Forbruk	„ 1795.34
Underskud	kr. 0.87
4. Ansat i kolonialforretning, Kristiansand. Mand, hustru og 2 barn (den ene 1 aar, den anden f. $\frac{1}{8}$ 1912). Tjenestepike (17 aar) fra $\frac{1}{8}$ til $\frac{31}{12}$, desuten en 12 aars pike 4 uker i sommerferien.
Løn	kr. 2000.00
Forbruk	„ 1735.45
Overskud	kr. 264.55
5. Paa oplysningsbyraa, Kristiania. Mand (30 aar), hustru (35 aar), ingen barn. Husleie (2 vær. + kj.) 30 kr.
Gage	kr. 2000.00
Ekstra	„ 100.00
Samlet indtægt	kr. 2100.00
Utgift	„ 2008.79
Rest	kr. 91.21
6. Bankfunktionær, Kristiania. Mand ($35\frac{1}{2}$ aar gl.), hustru (37 aar), ingen barn. Husleie (3 vær. + kj.) 400 kr. Maanedspike i ca. 4 maaneder.
Gage	kr. 2000.00
Ekstrafortjeneste	„ 100.00
Samlet indtægt	kr. 2100.00
Utgifter	„ 2077.00
Overskud	kr. 23.00

Regnskapet er ført for 229 dage, men summen er forholdsvis forhøiet til et helt aar.

7. Lagerbetjent i papirforretning, Kristiania, f. 1880, hustru f. 1885, 2 barn (datter 2 aar gl., søn f. 11/7 1912). Maanedspike i 3 $\frac{1}{2}$ maaned.

Indtægt: Gage	kr. 2025.00
Ekstraarbeide	„ 143.00
Gratiale	„ 25.00
Diverse	„ 11.90
	<hr/>
Samlet indtægt	kr. 2204.90
Utgift	„ 2252.90
	<hr/>
Underskud	kr. 48.00

Uttat av sparebank kr. 58.40.

8. Ansat i maskinforretning, Fredrikstad. Mand 26 aar, hustru 24 aar, en søn 3 aar gl.

Indtægt: Løn	kr. 2218.65
Gratiale	„ 48.60
Ekstraindtægt	„ 57.89
	<hr/>
Samlet indtægt	kr. 2325.14
Forbruk	„ 2362.44
	<hr/>
Underskud	kr. 37.30

Uttat av bank 45 kroner. Under forbruk medregnet 300 kroner, tilbakebetalt i aaret av gjæld.

9. Bankfunktionær, Stavanger. Mand og hustru og to barn (2 $\frac{1}{2}$ og 1 $\frac{1}{2}$ aar gl.) samt pike til oktober flyttetid.

Indtægt: Løn	kr. 2400.00
Forbruk	„ 2098.90
	<hr/>

Resten kr. 301.10 er anvendt dels til betaling av gjæld, dels til anskaffelse av indbo. I oversigtene er halvdelen fordelt paa hver av disse poster.

10. Butikbetjent i papirforretning, Kristiania. Mand 38 aar gl., hustru 36 aar og 4 barn (10 $\frac{1}{2}$, 9, 7 og 4 $\frac{1}{2}$ aar). Husleie (3 vær. + kj.) 37, fra april flytte-tid 40 kroner.

Indtægt: Gage	kr. 2500.00
Gratiale	„ 50.00
	<hr/>
Tilsammen	kr. 2550.00
Utgift	„ 2558.85
	<hr/>

Underskud kr. 8.85

11. Kontorfuldmægtig, Haugesund. Mand, hustru og dennes mor. Husleie (3 vær. + pikek. og kj. i byens utkant) 23 kr.

Indtægt: Gage	kr. 1680.00
Gage som revisor	„ 900.00
Gratis fisk i forretningen (1 $\frac{1}{2}$ td. fetsild kr. 10.00 og 1/8 td. fisk kr. 4.00)	„ 14.00
Samlet indtægt	kr. 2594.00
Utgift	„ 2456.65
	<hr/>

Overskud kr. 137.35

12. Ansat i papirforretning i Kristiania. Mand og hustru, ingen barn. Bor Nordstrand. Kr. 37.50 (3 værelser, veranda og adgang til have).

Indtægt: Gage	kr. 2550.00
Revisorbage	„ 240.00
Julegratiale	„ 40.00
<hr/>	
Tilsammen	kr. 2830.00
Utgift	„ 2928.49
<hr/>	
Underskud kr.	98.49

Laant i forretningen 120 kroner.

13. Bankfunktionær, Moss. Mand, hustru og 3 barn (pike 9, gut $7\frac{3}{4}$, gut 3 aar) samt tjenestepike (16—17 aar gl.). Frit hus (4 vær. + kj. uten pikeværelse) som gaardsbestyrer. Anslaat værdi kr. 360.00.

Indtægt: Gage	kr. 3500.00 ¹⁾
Frit hus	„ 360.00
<hr/>	
Tilsammen	kr. 3860.00
Utgift	„ 3803.34
<hr/>	
Overskud kr.	56.66

14. Handelsfunktionær, Moss. Ugift. Fører egen husholdning, spiser middag ute. Rengjørersken (steller morgen og aften) har 12 kroner maanedn uten kost. Husleie (2 vær. + kj., elektr. lys) 25 kr.

Indtægt: Løn	kr. 3000.00
Provision, ekstraintægt og aktieutbytte	„ 980.00
<hr/>	
Samlet indtægt	kr. 3980.00
Utgift	„ 3165.76
<hr/>	
Rest kr.	814.24

15. Lagerekspeditor i kolonialforretning, Kristiansand. Mand (37 aar gl.), hustru, 4 barn (gut $12\frac{3}{4}$, datter $10\frac{1}{2}$, datter 7, gut $4\frac{1}{2}$ aar). Svigerfaren bor i huset og betaler $8\frac{1}{2}$ kr. pr. uke for kost og losji. Tjenestepike i 8 maaneder (6 maaneder fuld kost, 2 maaneder frokost og middag). Eier eget hus. Totalist.

Gage inklusive tantième	kr. 2900.00
Husleieindtægt	„ 750.00
Egen husleie	„ 750.00
Svigerfar betalt	„ 442.00
<hr/>	
Samlet indtægt	kr. 4842.00
Utgift	„ 4628.58
<hr/>	
Overskud kr.	213.42

Under utgift medregnet hypotekbankavdrag kr. 128.74.

¹⁾ Beløpet uopgit, men opføres med 3500 kroner.

16. Forretningsfører ved industriel bedrift, Kristiania. Mand ($42\frac{1}{2}$ aar), hustru (21 aar) samt dennes mor (alt i huset). Maanedspike, som spiste alle maal $\frac{2}{3}$ av aaret og halvdelen den øvrige tredjedel. 5 værelser, hvorav 2 uleiet.

Indtægt: Mandens fortjeneste	kr. 2312.29
Hustruens do. (undervisning)	„ 1388.97
Husleie (leieboer)	„ 300.00
For lys (do.)	„ 15.00
Husleie av mor	„ 108.00
Ekstrafortjeneste	„ 104.80
Diverse indtægt	„ 56.40
Samlet indtægt	kr. 4285.46
Utgift	„ 4000.78
Overskud	kr. 284.68

17. Ansat ved fabrikk, Kristiansand. Mand, hustru og 5 barn (gutter 13, 9, 7, 5 aar, pike $1\frac{1}{2}$) samt tjenestepike. Bor i eget hus (4 værelser, pikekammer og bad), regnet til 500 kroner.

Indtægt: Fast løn	kr. 3630.00
Revisionshonorar	„ 250.00
Assuransesagentur	„ 394.76
Aktieutbytte og renter	„ 479.20
Tilsammen	kr. 4753.96
Utgift	„ 4174.32
Overskud	kr. 579.64

18. Bankbokholder, Kristiania. Mand ($36\frac{1}{2}$ aar), hustru (23 aar), 1 barn født 14de oktober i regnskapsaaret. Tjenestepike.

Indtægt	kr. 5500.00
Utgift	„ 5245.57

19. Ansat i manufakturforretning. Mand 45 aar, hustru 47 aar og 8 barn, hvorav 3 tjener noget (datter 19 aar ekspeditrice, datter 17 aar likesaa, søn 15 aar volontør, pike 13, pike 11, gut 10, gut 8, pike 6 aar). Regnskapet gjælder tiden $\frac{1}{9}$ 1912— $\frac{31}{8}$ 1913. Bor frit (4 vær. og kj.) som gaardsbestyrer (værdi 720 kroner). Paa landet henvend 2 maaneder; i denne tid spiser de som er i byen, middag ute.

Indtægt: Mandens gage	kr. 2975.00
Ekstragratiæle (forretn.-jubil.)	„ 125.00
Ældste datter	„ 720.00
Næstældste datter (inkl. 50 kr. gratiæle)	„ 645.00
Ældste søn	„ 480.00
Aktieutbytte	„ 50.00
Frit hus	„ 720.00
Samlet indtægt	kr. 5715.00
Utgift	„ 6490.64

Underskud kr. 775.64

Uttat av datterens bankbok 75 kr. og optat laan kr. 624.95.

Utgiftene fordelt paa de

	Nr. 1 Fred- rikstad. (1.8)	Nr. 2 Aalesund. (2.0 + 0.5)	Nr. 3 Kristiania. (2.7)	Nr. 4 Kristi- ansand. (2.0 + 0.3)	Nr. 5 Kristiania. (1.8)	Nr. 6 Kristiania. (1.8 + 0.1)	Nr. 7 Kristiania. (1.95 + 0.1)	Nr. 8 Fred- rikstad. (1.9)
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kjøtt og kjøtvarer	120.22	68.97	138.57	86.93	199.79		186.20	87.39
Fisk	24.15	56.97	12.65	25.57	28.68		34.34	16.04
Melk og fløte	29.77	78.19	199.03	109.62	66.48		158.57	87.43
Smør	65.39	81.99	159.77	85.54	76.58		130.23	102.34
Ost	13.10	5.07	9.16	9.88	32.80		50.56	35.03
Egg	6.73	20.21	0.17	10.08	36.05		10.24	36.41
Brød og brødvarer	30.95	100.25	73.32	72.81	46.96		83.10	100.53
Mel, gryn	12.33	29.48	79.86	42.80	6.92		17.52	15.40
Poteter	5.59	10.26	19.51	24.01	11.51		18.85	12.37
Grønsaker, frugt	12.40	19.47	20.64	31.81	47.36		56.48	45.17
Sukker	14.06	50.40	59.86	32.73	25.44		17.81	35.62
Kaffe	9.81	30.35	16.58	17.92	39.05		48.18	41.97
Andre kolonialvarer	5.34	22.78	24.16	23.45	14.75		25.90	25.08
Forskj. matvarer	—	—	9.71	—	—		—	—
Mat fortært ute	3.00	6.70	16.05	—	—		19.80	42.18
Tils. næring*)	352.84	581.09 (464.87)	839.04	573.15 (498.39)	632.37	872.00 (826.10)	857.78 (815.94)	682.96
Spirituosa	—	6.80	10.75	10.93	77.42	57.00	38.15	9.08
Tobak	—	1.15	14.40	2.20	96.00	—	37.05	13.54
Beklædning	222.25	253.80	279.67	387.01	123.08	159.00	302.01	267.64
Bolig	180.00	240.00	²⁾ 273.00	250.00	³⁾ 330.00	400.00	319.00	312.00
Brænde og lys	64.56	110.71	45.46	106.80	117.47	80.00	122.04	86.29
Vask, renlighet	18.24	53.15	19.81	37.20	40.61	78.00	138.50	30.64
Anskaff. av indbo m. v. . .	253.40	17.39	48.11	24.80	8.27	42.00	36.46	146.43
Læge og medicin	12.57	55.39	13.09	22.90	12.20		50.80	12.46
Forsikring	—	¹⁾ 81.39	3.62	³⁾ 43.48	2.12	6.00	4.00	61.00
Indtgt.- & formuesskat	88.25	47.04	45.82	100.30	61.52	30.00	71.09	60.41
Bøker, aviser og porto	0.57	52.23	26.33	12.25	22.46	28.00	40.07	74.00
Utg. vedk. fast eiendom (derunder skatter)	25.00	—	—	—	—	—	—	—
Avdrag, renter av gjæld	—	—	15.38	—	—	—	—	300.00
Indsat i bank	—	—	—	—	—	—	14.18	48.60
Forskjellige utgifter	41.60	243.53	127.08	144.87	483.08	325.00	218.15	250.00
Utg. til have, hønse- hold o. l.	—	0.30	30.76	0.05	—	—	0.20	0.65
Diverse	—	10.73	3.02	19.51	2.19	—	3.42	6.74
Tilsammen	1259.28	1754.70	1795.34	1735.45	2008.79	2077.00	2252.90	2362.44

*) Tallene i parentes angir familiens eget forbruk

¹⁾ Derav kr. 13.84 sykeforsikring for piken. ²⁾ 11 maaneder. ³⁾ Derav kr. 2.43 syke-
⁴⁾ Inkl. foreningskontingent. ⁵⁾ Derav kr. 56.20 forbruk paa hotellet og i klubben, resten
ring for piken. ⁶⁾ Likesaa kr. 8.75. ⁷⁾ Likesaa kr. 8.33. ⁸⁾ Derav kr. 109.03 barnetøi.

forskjellige utgiftsposter.

Nr. 9 Stav- anger. (2.0+0.6)	Nr. 10 Kri- stiana. (3.0)	Nr. 11 Hauge- sund. (2.6)	Nr. 12 Kri- stiana. (1.8)	Nr. 13 Moss. (2.5+0.7)	Nr. 14 Moss. (1.0)	Nr. 15 Kristian- sand. (3.1+1.5)	Nr. 16 Kri- stiana. (2.6+ 0.7)	Nr. 17 Kristian- sand. (3.2+0.8)	Nr. 18 Kristiana. (1.8 + 0.8)	Nr. 19 Kri- stiana. (5.8)
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
94.15	152.12	51.16	165.18		25.89	158.01	194.29	200.53	253.44	489.81
46.52	40.21	27.79	60.17		33.34	51.13	167.29	77.30	68.85	95.30
120.54	175.46	79.99	123.62		38.76	206.51	150.99	299.21	183.39	312.41
119.84	117.73	48.50	90.22		55.43	171.80	153.25	231.57	120.32	281.44
12.06	39.61	18.75	20.74		4.66	12.04	38.40	48.32	48.71	108.42
33.99	23.65	53.70	40.20		21.79	15.35	17.78	106.51	60.66	83.50
118.89	98.68	74.48	78.75		28.70	128.58	72.28	205.43	163.04	339.20
23.37	64.15	23.93	15.96		—	102.12	8.88	48.56	31.19	49.30
15.34	3.46	15.13	⁴⁾ 14.95		0.10	⁸⁾ 29.84	23.90	30.91	5.70	25.83
57.57	26.41	40.24	⁵⁾ 55.48		26.70	32.59	60.15	71.79	98.00	60.85
41.92	59.81	62.95	30.19		6.43	63.47	13.03	84.14	28.16	119.45
32.28	18.44	29.65	36.61		23.55	39.65	33.90	32.60	41.82	78.67
16.19	24.14	16.80	17.78		65.68	22.84	23.41	42.67	95.84	33.41
—	—	—	—		—	—	61.02	—	—	—
—	41.49	—	29.70		⁷⁾ 325.90	1.55	52.35	2.92	13.23	45.32
732.66	885.36	542.57	779.55	1457.80	656.93	1035.48	1070.92	1482.46	1212.35	2122.91
563.59)				(1188.91)		(697.83)	(843.76)	(1185.96)	(839.33)	
12.84	10.52	4.56	0.70	120.00	198.78	1.35	90.76	32.21	160.97	14.97
—	19.71	23.56	10.10	35.00	36.83	0.28	3.90	31.70	20.60	3.70
302.96	425.16	400.83	359.94	577.48	381.10	538.47	332.93	635.10	¹²⁾ 663.32	996.13
350.00	468.00	²⁾ 253.50	450.00	360.00	300.00	750.00	950.04	500.00	650.00	720.00
114.00	118.36	128.61	134.20	129.79	83.85	170.27	178.26	231.93	207.95	142.09
45.27	42.71	49.30	30.61	—	218.27	46.29	210.52	122.22	85.53	59.32
185.86	42.37	259.35	94.76	116.50	205.23	63.52	31.55	98.51	¹³⁾ 120.69	478.51
0.30	58.29	9.27	0.30	84.48	17.01	32.00	28.00	17.77	¹⁴⁾ 155.80	37.80
96.94	90.48	107.20	85.68	108.43	6.75	⁹⁾ 369.38	¹⁰⁾ 22.25	¹¹⁾ 17.58	—	89.60
151.57	144.32	101.73	129.21	205.34	211.62	148.07	—	234.86	374.16	214.71
16.74	22.15	21.15	139.51	⁶⁾ 61.49	69.97	56.82	22.60	115.53	56.46	24.36
—	—	—	—	—	—	290.45	—	—	—	—
150.55	25.00	315.82	394.19	—	264.45	738.91	340.00	—	—	825.47
—	7.90	—	30.00	—	—	8.95	—	—	—	57.17
231.20	194.70	234.40	248.99	547.03	465.08	366.97	668.45	617.35	1438.43	700.65
—	0.60	0.70	10.02	—	0.40	8.27	—	1.95	0.42	—
9.11	3.22	4.10	30.73	—	49.49	3.10	50.60	35.15	71.94	3.25
2400.00	2558.85	2456.65	2928.49	3803.34	3165.76	4628.58	4000.78	4174.32	5218.62	6490.64

med beregnet fradrag for kosthold til tyende o. lgn.

forsikring for piken. ⁴⁾ Derav 25 l. (kr. 0.90) egen avl. ⁵⁾ Derav for kr. 0.75 egen avl. middag, tildels med øl. ⁸⁾ Derav 60 l. (kr. 5.70) sættepoteter. ⁹⁾ Derav kr. 4.88 sykeforsik-
¹²⁾ Inkl. assurance. ¹⁴⁾ Derav kr. 130.70 i anledning av barselseng.

Man har i tabellen side 6—7 sammenstillet opgaverne efter disse 19 regnskaper med specifikation av de vigtigste udgiftsposter, saavidt materialerne tillater det.

Regnskaperne er ført kronologisk, og bearbejdelsen har fundet sted for dem alle efter fælles plan.

I tabelhoderne er tilføjet oplysning om familiens størrelse (antal enheter for familiens egentlige medlemmer + tyende og lign.).

Det under nr. 13 nævnte regnskap er meddelt mere summarisk, hvorfor det ikke helt kan opdeles paa samme maate som de øvrige. Man hitsætter derfor et uddrag av regnskapet.

Husholdningen:

Kolonialvarer m. v. (inkl. mel og gryn)	kr.	401.42
Melk, fløte m. m.	„	243.18
Bakervarer	„	179.41
Kjøtvarer	„	301.46
Landmandsprodukter: Smør, poteter, grønsaker, egg, bær etc. „	„	216.74
Diverse utgifter (derunder fisk).	„	115.59
		<hr/>
	kr.	1457.80

Beklædning:

Manufakturvarer m. v.	„	489.53
Skotøi med reparationer.	„	87.95
		<hr/>
	kr.	577.48

<i>Skatter</i>	kr.	205.34
<i>Livsforsikring</i>	„	75.93
<i>Brandforsikring</i>	„	32.50
<i>Lys og brænde</i>	„	129.79
<i>Pikeløn (120 kr.) og vaskekone</i>	„	138.75
<i>Læge, tandlæge og mediciner</i>	„	84.48
<i>Inventar: Nyanskaffelser og fornyelser</i>	„	116.50
<i>Aviser, bøker og foreningskontingent</i>	„	61.49
<i>Opmerksomheter, blomster etc.</i>	„	40.50
<i>Feriereise</i>	„	207.20
<i>Husleie</i>	„	360.00
<i>Cigarer og tobak</i>	„	35.00
<i>Spirituosa</i> (brændevin ca. 50 kr., øl, selters, vin ca. 70 kr.) „	„	120.00
<i>Diverse utgifter</i> (lotterier, fornøielser, barber, lommepenger) . „	„	160.58
		<hr/>

Tils. kr. 3803.34

Et andet mindre fuldstændig regnskap er opført som nr. 6. Det omfatter 229 dage, men udgiftene er forholdsvis forhøjet til et fuldt aar, som følger:

	Kr.
Næring	872
Spirituosa	57
Beklædning	159 (derav skotøi 68 kr.)
Bolig	400
Brændsel og lys	80
Vask, renlighed	78
Indbo og lign.	42
Skatter	30
Bøger, aviser, porto	28
Forsikring	6
Pikeløn (delvis)	42
Diverse	283 ¹⁾
	2077

Utenfor ovennævnte 19 regnskaper har man mottat et *ungkarsregnskap* for et halvaar (januar—juni 1912). Det er ført av en bankfunktionær. Han er lignet i 1912 for 1500 kroners aarlig indtægt. Man gjengir nedestaaende sammendrag for det halve aar:

Utgifter:	
Middag (mdl. à 35 kroner)	kr. 210.00
Brød	" 8.70
Melk 4 mdl.	" 7.80
Fløte 6 mdl.	" 18.00
Smør 8 kg.	" 19.18
Ost	" 7.15
Egg 6 ¹ / ₂ kg.	" 8.35
Havregryn 3 ¹ / ₂ kg.	" 1.08
Kaffe 1 kg.	" 2.65
Sukker ¹ / ₂ kg.	" 0.35
Salt	" 0.20
Div. husholdningsartikler	" 3.25
	Ialt næring (overføres) kr. 286.71

1) Derav mandens lømpepenger 89 kr., trik 15 kr., lotteri 50 kr., blomster 12 kr., gaver 48 kr., fornøielser, reiser m. v. 47 kr., diverse 22 kr.

	Overført kr.	286.71	
Tobak	„	1.00	
Beklædning	„	152.40	(derav 7 kroner skotøi-reparation.)
Bolig 6 md.	„	186.00	
Brændsel og lys	„	13.40	
Vask, renlighed	„	18.89	
Bøger, aviser etc.	„	0.18	
Pikeløn inkl. kredssykekasse	„	74.28	
Foreninger	„	4.00	
Diverse	„	1.30	
	Samlet udgift kr.	738.16	

Ved siden av de absolute udgiftsbeløb som er medgaaet til de forskjellige poster, er det tillike av interesse at se *hvorledes totaludgiften procentvis fordeler sig paa de enkelte udgiftsposter*. Man faar derved et klarere billede av hvilken betydning hver enkelt udgiftspost har i det samlede regnskap. En saadan oversigt meddeles i tabellen paa side 12—13.

Familiehusholdningerne er sammensat paa høist forskjellig maate, nogen med faa, andre med talrike medlemmer, og da videre indtægtene varierer ikke saa litet, blir en sammenligning mellem de enkelte regnskaper ikke saa let at foreta.

For at overvinde denne vanskelighet pleier man at omregne udgiftene for hver enkelt familie efter en fælles beregnet enhet.

Ved beregningen av *forbruksenheter* er benyttet den samme fremgangsmaate som ved undersøkelser i Stockholm og Finland. En voksen mand (19 aar og derover) regnes lik 1, en kvinde over samme alder 0.8, barn i alderen 0—3 aar 0.1, 4—6 aar 0.2, 7—9 aar 0.3, 10—12 aar 0.4, 13—14 aar 0.5, 15—16 aar 0.7 for gutter, 0.6 for piker, 17—18 aar 0.9 for gutter og 0.7 for piker.

Udgiftene er fordelt paa familiens egne medlemmer, — altsaa ikke medregnet tyende¹⁾.

Resultatet av disse beregninger gjengives i tabellen paa side 18—19.

Det bemerkes at under næring er kostholdet til tjenere og lign. skilt ut og opført som særskilt post.

I gjennemsnit faldt der følgende antal enheter (ungkarsregnskapet ikke medregnet):

Udgift under 3000 kroner (12 familier) $2.1 + 0.1 = 2.2$.

— over 3000 „ (6 —) $3.2 + 0.7 = 3.9$.

tilsammen $2.5 + 0.3 = 2.8$.

¹⁾ For nr. 15 er ogsaa regnskapsførerens far, der betaler for kost og losji, regnet som ikke tilhørende familiehusholdningen.

I det hele faldt der altsaa $2\frac{1}{2}$ beregnede personer tilhørende den egentlige familie. Dette svarer til mand, hustru og 3 smaa barn. Dertil kommer andre medlemmer av husstanden. De fleste har ikke tjenestepike eller ialfald kun delvis fremmed hjælp. Kun 3 av de 19 hadde fast pike aaret rundt.

Man vil bemerke, at de familier som har mindst utgift (og indtægt), tillike har mindst familie og mindst hjælp. For familier under 3000 kroner svarer gjennemsnittet til mand, hustru og 2 smaa barn, for familier over 3000 kroner til mand, hustru og 4 barn op til 15 aar. Den første gruppe tæller flere yngre personer end den sidste.

Paa grundlag av de i disse tabeller meddelte opgaver skal man tilføie nogen nærmere oplysninger og forklaringer.

Utgifter til næring. Utgiften svinger mellem 353 og 2123 kr. efter indtægtens og familiens størrelse.

I nedenstaaende beregninger har man alene tat hensyn til familiens egne næringsutgifter. Den del av kostholdet som falder paa tyende og lign., tænkes altsaa overført til „forskjellige utgifter“, hvorunder ogsaa tyendeløn er henført. Familierne er gruppert efter sin størrelse uten hensyn til tyende eller andre.

Den procentvise anpart av totalutgifter som falder paa næring, er, som saa ofte før paavist, synkende. Videre er procenten stigende med forsørgelsesbyrden.

Nu er vistnok materialet saa litet at uregelmæssigheter ikke kan undgaaes, men tendensen trær dog tydelig frem ogsaa av disse tal:

Familiens størrelse.

Samlet utgift.	Indtil	2—3	over 3	Ialt
	2 enheter	enheter	enheter	
	pct.	pct.	pct.	pct.
Indtil 2000 kroner	28	47	—	32
2000—3000 „	31	28	—	30
3000—4000 „	21	30	—	25
4000—6500 „	16	21	25	23
Tilsammen	28	31	25	28

Da indtægtene ikke er likelig fordelt i alle forsørgelsesgrupper, kan ovenstaaende tal for samtlige familier ikke helt sammenlignes, og i de enkelte grupper er antallet av familier tildels altfor litet. Av denne grund opføres i følgende oversigt (se side 14) alene to grupper (under og over 3000 kroner).

De samlede udgifter, fordelt procentvis

	Nr. 1 Fred- rikstad (1.8)	Nr. 2 Aalesund. (2.0 + 0.5)	Nr. 3 Kristi- ania (2.7)	Nr. 4 Kristi- ansand. (2.0 + 0.3)	Nr. 5 Kristi- ania. (1.8)	Nr. 6 Kristi- ania. (1.8+0.1)	Nr. 7 Kristi- ania. (1.95+0.1)	Nr. 8 Fred- rikstad (1.9)
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Kjøt og kjøtvarer	9.55	3.93	7.72	5.00	9.95		8.26	3.70
Fisk	1.93	3.25	0.70	1.47	1.43		1.52	0.68
Melk og fløte	2.36	4.46	11.09	6.32	3.31		7.04	3.70
Smør	5.19	4.67	8.90	4.93	3.81		5.78	4.33
Ost	1.04	0.29	0.51	0.57	1.63		2.24	1.48
Egg	0.53	1.15	0.01	0.58	1.79		0.45	1.54
Brød og brødvarer	2.46	5.71	4.08	4.20	2.34		3.69	4.26
Mel, gryn	0.98	1.68	4.45	2.47	0.35		0.78	0.65
Poteter	0.44	0.59	1.09	1.38	0.57		0.84	0.52
Grønsaker, frugt	0.98	1.11	1.15	1.83	2.36		2.51	1.91
Sukker	1.12	2.87	3.33	1.89	1.27		0.79	1.51
Kaffe	0.78	1.73	0.92	1.03	1.94		2.14	1.78
Andre kolonialvarer	0.42	1.30	1.35	1.35	0.73		1.15	1.06
Forskjellige matvarer	—	—	0.54	—	—		—	—
Mat fortært ute	0.24	0.38	0.89	—	—		0.88	1.79
Tils. næring*)	28.02	33.12 (26.49)	46.73	33.02 (28.72)	31.48	41.98 (39.77)	38.07 (36.22)	28.91
Spirituosa	—	0.39	0.60	0.63	3.85	2.74	1.69	0.38
Tobak	—	0.06	0.80	0.13	4.78	—	1.64	0.57
Beklædning	17.65	14.46	15.58	22.30	6.13	7.66	13.40	11.33
Bolig	14.29	13.68	15.21	14.41	16.43	19.26	14.16	13.21
Brænde og lys	5.13	6.31	2.53	6.15	5.85	3.85	5.42	3.65
Vask, renlighet	1.45	3.03	1.10	2.14	2.02	3.76	6.15	1.30
Anskaff. av indbo m. v.	20.12	0.99	2.68	1.43	0.41	2.02	1.62	6.20
Læge og medicin	0.99	3.15	0.73	1.32	0.61	—	2.25	0.53
Forsikring	—	4.64	0.20	2.51	0.10	0.29	0.18	2.58
Indtægts- og formuesskat	7.01	2.68	2.55	5.78	3.06	1.44	3.16	2.56
Bøker, aviser og porto	0.05	2.98	1.47	0.71	1.12	1.35	1.78	3.13
Utg. vedk. fast eiendom. (derunder skatter)	1.99	—	—	—	—	—	—	—
Avdrag og renter av gjæld	—	—	0.86	—	—	—	—	12.70
Indsat i bank	—	—	—	—	—	—	0.63	2.06
Forskjellige utgifter	3.30	13.88	7.08	8.35	24.05	15.65	9.69	10.58
Utg. til have, hønse- hold o. lign.	—	0.02	1.71	0.002	—	—	0.01	0.03
Diverse	—	0.61	0.17	1.12	0.11	—	0.15	0.28
Tilsammen	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

*) Tallene i parentes angir den procent der falder paa familiens

paa de forskjellige utgiftsposter.

Nr. 9 Stav- anger (2.0+0.6)	Nr. 10 Kri- stiania. (3.0)	Nr. 11 Hauge- sund. (2.6)	Nr. 12 Kri- stiania (1.8)	Nr. 13 Moss. (2.5+0.7)	Nr. 14 Moss. (1.0)	Nr. 15 Kristian- sand. (3.1+1.5)	Nr. 16 Kri- stiania. (2.6+0.7)	Nr. 17 Kristian- sand (3.2+0.8)	Nr. 18 Kri- stiania. (1.8+0.8)	Nr. 19 Kri- stiania. (5.8)
Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
3.92	5.94	2.08	5.64		0.82	3.41	4.86	4.80	4.86	7.55
1.94	1.57	1.13	2.06		1.05	1.10	4.18	1.85	1.32	1.47
5.02	6.86	3.26	4.22		1.22	4.46	3.77	7.17	3.51	4.81
4.99	4.60	1.98	3.08		1.75	3.71	3.83	5.55	2.31	4.34
0.50	1.55	0.76	0.71		0.15	0.26	0.96	1.16	0.93	1.67
1.42	0.92	2.19	1.37		0.69	0.33	0.44	2.55	1.16	1.29
4.95	3.86	3.03	2.69		0.91	2.78	1.81	4.92	3.12	5.22
0.97	2.51	0.97	0.55		—	2.21	0.22	1.16	0.60	0.76
0.64	0.14	0.62	0.51		0.003	0.65	0.60	0.74	0.11	0.40
2.40	1.03	1.64	1.89		0.84	0.71	1.50	1.72	1.88	0.94
1.75	2.34	2.56	1.03		0.20	1.37	0.33	2.02	0.54	1.84
1.35	0.72	1.21	1.25		0.74	0.86	0.85	0.78	0.80	1.21
0.68	0.94	0.66	0.61		2.08	0.49	0.59	1.02	1.84	0.51
—	—	—	—		—	—	1.52	—	—	—
—	1.62	—	1.01		10.30	0.03	1.31	0.07	0.25	0.70
30.53 (23.48)	34.60	22.09	26.62	38.33 (29.94)	20.75	22.37 (15.08)	26.77 (21.09)	35.51 (28.41)	23.23 (16.08)	32.71
0.54	0.41	0.18	0.02	3.16	6.28	0.03	2.27	0.77	3.09	0.24
—	0.77	0.96	0.35	0.92	1.16	0.01	0.10	0.76	0.39	0.06
12.62	16.61	16.32	12.29	15.18	12.04	11.63	8.32	15.21	12.71	15.35
14.58	18.29	10.32	15.37	9.47	9.48	16.20	23.75	11.98	12.46	11.09
4.75	4.62	5.23	4.58	3.41	2.65	3.68	4.45	5.55	3.97	2.19
1.89	1.67	2.01	1.05	—	6.90	1.00	5.26	2.93	1.64	0.91
7.74	1.65	10.56	3.24	3.06	6.48	1.37	0.79	2.36	2.31	7.37
0.01	2.28	0.38	0.01	2.22	0.54	0.69	0.70	0.43	2.99	0.58
4.04	3.54	4.36	2.93	2.85	0.21	7.98	0.56	0.42	—	1.38
6.32	5.64	4.14	4.41	5.40	6.69	3.20	—	5.63	7.17	3.31
0.70	0.87	0.86	4.76	1.62	2.21	1.23	0.56	2.77	1.08	0.37
—	—	—	—	—	—	6.28	—	—	—	—
6.27	0.98	12.85	13.46	—	8.35	15.96	8.50	—	—	12.72
—	0.31	—	1.02	—	—	0.19	—	—	—	0.88
9.63	7.61	9.54	8.50	14.38	14.69	7.93	16.71	14.79	27.57	10.79
—	0.02	0.03	0.34	—	0.01	0.18	—	0.05	0.01	—
0.38	0.13	0.17	1.05	—	1.56	0.07	1.26	0.84	1.38	0.05
100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

egne medlemmer (med beregnet fradrag av kosthold til tyende og lign.)

Familiens størrelse.

Samlet utgift.	Indtil	2—3	over 3	Ialt
	2 enheter	enheter	enheter	
	pct.	pct.	pct.	pct.
Under 3000 kroner	30	34	—	31
Over 3000 „	18	26	25	24
Tilsammen	28	31	25	28

Hovedresultatet er at for de lavere indtægter under 3000 kroner gaar henvend $\frac{1}{3}$ i næringsutgifter, mens procenten for de høiere indtægter dreier sig om $\frac{1}{4}$; for personer med liten forsørgelsesbyrde er procenten noget lavere, for personer med stor familie noget større.

Man gaar dernæst over til at behandle næringsutgiftene pr. enhet. Disse utgjør pr. voksen enhet 333 kroner eller 91 øre pr. dag. Utgiften er forøvrig nok saa sterkt svingende efter indtægt og forsørgelsesbyrde. Det høieste beløp er 466 kroner (idet her som i det følgende overhodet bortsees fra det ene ungersregnskap med en utgift av 657 kroner), det laveste beløp 196 kroner.

Man hitsætter en oversigt over utgiften pr. enhet efter den samlede utgifts størrelse.

Gjennemsnittlig utgift til næring.

Samlet utgift	Kristiania	Andre byer	Tilsammen
	kr.	kr.	kr.
Under 2000 kroner	311	226	247
2000—3000 —	391	283	351
3000—4000 —	—	456	456
4000—6500 —	386	298	351
Samtlige	380	287	333

Man vil bemerke at næringsutgiftene gjennomgaaende er høiere i Kristiania end i andre byer. Mens de pr. dag utgjør for samtlige 91 øre, blir beløpet i Kristiania kr. 1.06 og i andre byer 79 øre.

Om end utviklingen paa grund av opgavernes faatallighet ikke er ganske regelmæssig, saa er det dog paatagelig at utgiftsbeløpet til næring er stigende med den samlede utgift og indtægten. For de 12 regnskaper med samlet utgift til 3000 kroner utgjør beløpet 316 kroner, for de øvrige 6 regnskaper med samlet utgift over denne grænse utgjør beløpet 368 kroner.

Videre hitsættes en oversigt over næringsutgifter, kombinert med samlet utgift og forsørgelsesbyrde.

Utgifter til næring pr. voksen enhet.

Samlet utgift.		Antal enheter.		
		Indtil 2.	2—3.	over 3.
		kr.	kr.	kr.
Under 2000 kroner	{Kristiania	—	311	—
	{andre byer	226	—	
		226	311	
2000—3000 —	{Kristiania	415	295	—
	{andre byer	320	209	
		384	252	
3000—4000 —	{Kristiania	—	—	—
	{andre byer	1) (657)	456	
		—	456	
4000—6500 —	{Kristiania	466	325	366
	{andre byer	—	—	
		466	325	321
Samtlige	{Kristiania	425	310	366
	{andre byer	264	332	
		345	319	321

Ved denne opdeling blir materialet endnu knappere, men det fremgaar med tydelighet at indenfor en og samme forsørgelsesgruppe stiger det absolute utgiftsbeløp til næring med totalutgiftens samlede størrelse.

Naar derimot beløpet for samtlige regnskaper underrett viser mindsket næringsutgift for familier med 2—3 enheter, men stigende utgift for de største familier, saa er denne motsigelse kun tilsyneladende, idet nemlig de største familier har høiest indtægt. Dette fremgaar av nedenstaaende oversigt:

Samlet utgift.	Antal enheter.								
	Indtil 2.			2—3.			Over 3.		
	Kristiania	Andre byer	Ialt	Kristiania	Andre byer	Ialt	Kristiania	Andre byer	Ialt
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
Indtil 3000 kroner	415	263	331	303	209	272	—	—	—
Over 3000 „	466	—	—	325	456	390	366	298	321

Man gaar dernæst over til at vise næringsutgiftenes fordeling paa de enkelte slags næringsmidler. Opgaver herover foreligger for 16 budgetter, idet nr. 6, 13 og 14 ikke kan medtages.

1) Ungkarsregnskap (ikke indbefattet i totalsummen).

Gjennemsnittlig utgift til familiens næring.

	Familier med samlet utgift under 3000 kroner kr.	Familier med høyere utgift kr.	Tilsammen kr.
Kjøtt- og kjøtvarer	122.79	259.22	165.42
Fisk	33.92	91.97	52.06
Melk og fløte	111.70	230.50	148.83
Smør	98.01	191.68	127.28
Ost	22.43	51.18	31.42
Egg	24.68	56.76	34.70
Brød og brødvarer	79.88	181.71	111.70
Mel, gryn	30.16	48.01	35.74
Poteter	13.73	23.24	16.70
Grønsaker, frukt	37.55	64.68	46.03
Sukker	39.16	61.65	46.19
Kaffe	29.17	45.33	34.22
Andre kolonialvarer	19.62	43.63	27.13
Forskjellige matvarer	0.88	12.20	4.42
Mat fortært ute	14.45	23.06	17.14
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Tils. næring	678.13	1384.82	898.98

Regner man gjennomsnittet av de i tabellen side 18—19 opførte beløp pr. beregnet enhet, fremdeles med uteladelse av budget nr. 14, faar man følgende tal:

Gjennemsnittlig utgift pr. beregnet enhet.

	Familier med utgift under 3000 kroner kr.	Familier med utgift over 3000 kroner kr.	Samtlige kr.
Kjøtt og kjøtvarer	57	65	60
Fisk	15	25	18
Melk og fløte	49	58	52
Smør	44	47	45
Ost	10	13	11
Egg	11	15	12
Brød og brødvarer	35	44	38
Mel, gryn	12	12	12
Poteter	6	6	6
Grønsaker, frukt	17	18	18
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Overføres	256	303	272

	Overført	256	303	272
Sukker		17	14	16
Kaffe		14	11	13
Andre kolonialvarer		9	13	10
Forskjellige matvarer		—	4	1
Mat fortært ute		7	6	6
	Tilsammen	303	351	318

Der forbrukes altsaa pr. enhet mere av

Fisk	for 10 kr.:
Melk og fløte	” 9 ”
Brød og brødvarer	” 9 ”
Kjøtt og kjøttvarer	” 8 ”
Egg	” 4 ”
Andre kolonialvarer	” 4 ”
Forskjellige matvarer	” 4 ”
Smør	” 3 ”
Ost	” 3 ”
Grønsaker, frugt	” 1 ”

Ialt 55 kr.;

men mindre av

Sukker	for 3 kr.
Kaffe	” 3 ”
Mat fortært ute	” 1 ”

Ialt 7 kr.

Samlet i større grupper bruktes der for 18 kroner mere i fisk og kjøtt, for 19 kroner mere i melk, fløte, egg, smør og ost, for 9 kroner mere i brød og brødvarer og for 9 kroner mere i andre varer. Av mel, gryn og poteter var forbruket det samme i begge grupper. Det siger sig forøvrig selv at et høiere beløp ikke altid forutsætter større mængder, men ofte kan betegne bruk av bedre kvaliteter og finere sorter.

Det er av interesse at notere at kaffe- og sukkerforbruket endog er høiere for indtægter under 3000 kroner.

Hvad de enkelte poster under næringsutgifter angaar, er de for samtlige 16 familier samlet i følgende hovedposter: (Forts. side 20.)

Utgiftene angit pr.

	Nr. 1 Fred- rikstad. (1.8)	Nr. 2 Aalesund. (2.0+0.5)	Nr. 3 Kristiania. (2.7)	Nr. 4 Kristian- sand. (2.0+0.3)	Nr. 5 Krstjania. (1.8)	Nr. 6 Kristiania. (1.8+0.1)	Nr. 7 Kristiania. (1.95+0.1)	Nr. 8 Fred- rikstad. (1.9)
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kjøtt og kjøtvarer	66.79	27.59	51.32	37.79	111.00		90.83	45.99
Fisk	13.41	22.79	4.69	11.12	15.93		16.75	8.44
Melk og fløte	16.54	31.28	73.71	47.66	36.93		77.35	46.02
Smør	36.33	32.80	59.18	37.19	42.55		63.53	53.86
Ost	7.28	2.03	3.39	4.30	18.22		24.66	18.44
Egg	3.74	8.08	0.06	4.38	20.02		5.00	19.16
Brød og brødvarer	17.19	40.10	27.16	31.66	26.09		40.54	52.91
Mel, gryn	6.85	11.79	29.57	18.61	3.85		8.55	8.11
Poteter	3.10	4.10	7.23	10.44	6.39		9.20	6.51
Grønsaker, frugt	6.89	7.79	7.64	13.83	26.31		27.55	23.77
Sukker	7.81	20.16	22.17	14.23	14.13		8.68	18.75
Kaffe	5.45	12.14	6.14	7.79	21.70		23.50	22.09
Andre kolonialvarer	2.97	9.11	8.95	10.20	8.20		12.63	13.20
Forskjellige matvarer	—	—	3.60	—	—		—	—
Mat fortært ute	1.67	2.68	5.94	—	—		9.66	22.20
Tils. næring ¹⁾	196.02	232.44	310.75	249.20	351.32	458.95	418.43	359.45
Kosthold til tyende o. l.	—	58.10	—	37.38	—	25.49	21.46	—
Spirituosa	—	3.40	3.98	5.47	43.01	31.67	19.56	4.78
Tobak	—	0.58	5.33	1.10	53.33	—	19.00	7.13
Beklædning	123.47	126.90	103.58	193.50	68.38	88.33	154.88	140.86
Bolig	100.00	120.00	101.11	125.00	183.33	222.22	163.59	164.21
Brænde og lys	35.87	55.35	16.84	53.40	65.26	44.44	62.58	45.41
Vask, renlighet	10.13	26.58	7.34	18.60	22.56	43.33	71.03	16.13
Anskaffelse av indbo m.v.	140.78	8.70	17.82	12.40	4.59	23.33	18.70	77.07
Læge og medicin	6.98	27.69	4.85	11.45	6.78	—	26.05	6.56
Forsikring	—	40.69	1.34	21.74	1.18	3.33	2.05	32.11
Indtægts- og formuesskat	49.03	23.52	16.97	50.15	34.18	16.67	36.46	31.79
Bøker, aviser og porto.	0.32	26.12	9.75	6.13	12.48	15.56	20.55	38.95
Utg. vedk. fast eiendom (derunder skatter)	13.89	—	—	—	—	—	—	—
Avdrag og renter av gjæld	—	—	5.70	—	—	—	—	157.89
Indsat i bank	—	—	—	—	—	—	7.27	25.58
Forskjellige utgifter o. l.	23.11	121.76	47.07	72.43	268.38	180.56	111.87	131.58
Utg. til have, hønsehold	—	0.15	11.39	0.03	—	—	0.10	0.34
Diverse	—	5.37	1.12	9.75	1.21	—	1.75	3.55
Tilsammen	699.60	877.35	664.94	867.73	1115.99	1153.88	1155.33	1243.39

¹⁾ Kosthold til tyende og lignende fratrukket. ²⁾ Inkl. mandens far.

beregnet enhet.

Nr. 9 Stav- anger. (2.0+0.6)	Nr. 10 Kristiania. (3.0)	Nr. 11 Hauge- sund. (2.6)	Nr. 12 Kristiania. (1.8)	Nr. 13 Moss. (2.5+0.7)	Nr. 14 Moss. (1.0)	Nr. 15 Kristian- sand. (3.1+1.5)	Nr. 16 Kristiania. (2.6+0.7)	Nr. 17 Kristian- sand. (3.2+0.8)	Nr. 18 Kristiania. (1.8+0.8)	Nr. 19 Kri- stiania. (5.8)
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
36.21	50.71	19.68	91.77		25.89	34.35	58.88	50.13	97.48	84.45
17.89	13.40	10.69	33.43		33.34	11.11	50.69	19.33	26.48	16.43
46.36	58.49	30.77	68.68		38.76	44.89	45.76	74.80	70.53	53.86
46.09	39.24	18.65	50.12		55.43	37.35	46.44	57.89	46.28	48.53
4.64	13.20	7.21	11.52		4.66	2.62	11.64	12.08	18.73	18.69
13.07	7.88	20.65	22.33		21.79	3.34	5.39	26.63	23.33	14.40
45.73	32.89	28.65	43.75		28.70	27.95	21.90	51.36	62.71	58.48
8.99	21.39	9.20	8.87		—	22.20	2.69	12.14	12.00	8.50
5.90	1.15	5.82	8.30		0.10	6.49	7.24	7.73	2.19	4.45
22.14	8.80	15.48	30.82		26.70	7.08	18.23	17.95	37.69	10.49
16.12	19.94	24.21	16.77		6.43	13.80	3.95	21.03	10.83	20.60
12.42	6.15	11.40	20.34		23.55	8.62	10.27	8.15	16.08	13.56
6.23	8.05	6.27	9.88		65.68	4.96	7.09	10.67	36.86	5.76
—	—	—	—		—	—	18.49	—	—	—
—	13.83	—	16.50		325.90	0.34	15.86	0.73	5.09	7.82
281.79	295.12	208.68	433.08	455.56	656.93	225.10	324.52	370.62	466.28	366.02
84.54	—	—	—	127.56	—	²⁾ 108.92	87.37	92.65	207.25	—
6.42	3.51	1.75	0.39	48.00	198.78	0.44	34.91	10.07	89.43	2.58
—	6.57	9.06	5.61	14.00	36.83	0.09	1.50	9.91	11.44	0.64
151.48	141.72	154.17	199.97	230.99	381.10	173.70	128.05	198.47	368.51	171.74
175.00	156.00	97.50	250.00	144.00	300.00	241.94	365.40	156.25	361.11	124.14
57.00	39.45	49.47	74.56	51.92	83.85	54.93	68.56	72.48	115.53	24.50
22.64	14.24	18.96	17.01	—	218.27	14.93	80.97	38.19	47.52	10.23
92.93	14.13	99.75	52.64	46.60	205.23	20.49	12.13	30.79	67.05	82.50
0.15	19.43	3.57	0.17	33.79	17.01	10.32	10.77	5.55	86.55	6.52
48.47	30.16	41.23	47.60	43.37	6.75	119.15	8.56	5.49	—	15.45
75.78	48.11	39.12	71.78	82.14	211.62	47.76	—	73.39	207.86	37.02
8.37	7.38	8.14	77.50	24.60	69.97	18.33	8.69	36.10	31.37	4.20
—	—	—	—	—	—	93.69	—	—	—	—
75.27	8.33	121.47	218.99	—	264.45	238.36	130.77	—	—	142.32
—	2.63	—	16.67	—	—	2.89	—	—	—	9.86
115.60	64.90	90.15	138.33	218.81	465.08	118.38	257.10	192.92	799.13	120.80
—	0.20	0.27	5.57	—	0.40	2.67	—	0.61	0.23	—
4.56	1.07	1.58	17.07	—	49.49	1.00	19.46	10.99	39.97	0.56
1200.00	852.95	944.87	1626.94	1521.34	3165.76	1493.09	1538.76	1304.48	2899.23	1119.08

Melk, fløte, smør, ost, egg	120 kroner.
Kjøtt og fisk	78 „
Brød, mel, gryn, poteter, grønnsaker, frugt	74 „
Kolonialvarer	39 „
Forskjellige matvarer og mat fortært ute .	7 „

---

318 kroner.

Endelig skal man meddele noen mere detaljerte oppgaver for enkelte varer, nemlig *melk og smør, sukker og kaffe*.

	Forbruk av				Utgift til				
	nysilt melk	skummet melk	smør	margarin	nysilt melk	skummet melk	fløte	smør	margarin
Pr. familie:	liter.	liter.	kg.	kg.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
Indtægter under 3000 kr.	445	163	25.3	31.0	74.82	13.15	23.73	56.44	41.57
— over 3000 „	905	205	57.0	53.7	158.37	15.96	56.17	118.65	73.03
Tilsammen	589	176	35.2	38.1	100.93	14.03	33.87	75.88	51.40
Pr. voksen enhet:									
Indtægter under 3000 kr.	195	72	11.1	13.6	32.86	5.77	10.42	24.78	18.25
— over 3000 „	223	50	14	13.2	39.01	3.93	13.84	29.22	17.99
Tilsammen	208	62	12.4	13.4	35.61	4.95	11.95	26.77	18.13

I det hele er altsaa forbruket betydelig større i familier med høiere indtægt. Men en væsentlig del av forskjellen beror paa at disse familier tillike er de største. Tar man hensyn dertil og regner ut kvantum eller beløp pr. enhet, som i ovenstaaende oversigt, viser det sig at der av melk brukes omtrent det samme kvantum, hvorav dog for de lavere indtægter en nogen større del skummet; av fløte og smør brukes der noget mere av de høiere indtægter, mens forbruket av margarin er omtrent det samme.

Forbruket av *sukker* utgjorde for 16 familier som har meddelt oppgave herover (ungkarsregnskapet har 9.2 kg. sukker og 8.5 kg. kaffe; men da et betydelig forbruk har fundet sted utenfor hjemmet, er heller ikke dette tat med), 77 kg. og av *kaffe* 13 $\frac{1}{4}$ kg. Mængden er noget høiere for indtægter over 3000 kroner end for de lavere, men naar hensees til det større antal familiemedlemmer blandt de førstnævnte, blir forbruket forholdsvist nogenlunde det samme eller litt lavere for de høiere indtægter.

	Gjennemsnittlig forbruk av		Forbruk pr. voksen enhet :	
	sukker kg.	kaffe kg.	sukker kg.	kaffe kg.
Indtægter under 3000 kroner	64 $\frac{1}{2}$	11.4	28	5
Høiere indtægter	105	17.3	26	4 $\frac{1}{4}$
Tilsammen	77	13 $\frac{1}{4}$	27	4 $\frac{2}{3}$

Utgiftene til *alkohol* og *tobak* utgjorde:

	alkohol kr.	pct. av utgifter.	tobak kr.	pct. av utgifter.
Nr. 1	—	—	—	—
- 2	6.80	0.39	1.15	0.06
- 3	10.75	0.60	14.40	0.80
- 4	10.93	0.63	2.20	0.13
- 5	77.42	3.85	96.00	4.78
- 6	57.00	2.74	—	—
- 7	38.15	1.69	37.05	1.64
- 8	9.08	0.38	13.54	0.57
- 9	12.84	0.54	—	—
- 10	10.52	0.41	19.71	0.77
- 11	4.56	0.18	23.56	0.96
- 12	0.70	0.02	10.10	0.35
- 13	120.00	3.16	35.00	0.92
- 14	198.78	6.28	36.83	1.16
- 15	1.35	0.03	0.28	0.01
- 16	90.76	2.27	3.90	0.10
- 17	32.21	0.77	31.70	0.76
- 18	160.97	3.09	20.60	0.39
- 19	14.97	0.24	3.70	0.06

Den gjennomsnittlige utgift utgjorde til alkohol kr. 45.15, til tobak kr. 18.41 eller av den samlede utgift henholdsvis 1.4 og 0.7 pct. Endel av funksjonærene bruker dog praktisk talt ikke disse nydelsesmidler; dette gjælder for alkohol nr. 1, 12 og 15, for tobak nr. 1, 2, 6, 9 og 15. Trækkes disse fra, faar man for de øvrige en utgift av 1.7 og 1.0 pct.

Utgiftene til *beklædning* utgjør i gjennomsnit for de 19 regnskaper 400 kroner. Høieste beløp var 996, laveste 123 kroner.

Beregnet pr. enhet faar man i gjennemsnit for samtlige husholdninger 174 kroner pr. enhet. At beløpet stiger med inntægten, er ganske naturlig. For inntægter under 3000 kroner utgjør det 137 kroner, over 3000 kr. 236 kr. Det minste beløp som fremkommer pr. enhet, er 68 kroner, det høieste 381 kroner.

Fordelt efter forsørgelsesbyrden stiller forholdet sig som følger:

	indtil 2 enheter kr.	2—3 enheter kr.	over 3 enheter kr.
Under 3000 kroner	139	133	—
Over 3000 „	375	180	181

Husleie. Husleiebeløpet er i Kristiania høiere end i de andre byer. Det utgjorde

	Kristiania	andre byer
for inntægter under 3000 kroner	373 kr.	264 kr.
- — over 3000 „	773 „	477 „
Samtlige familier	507 kr.	350 kr.

I procent av utgiften tok husleien en noget større del i Kristiania end i andre byer og en noget større del for de mindre end for de større inntægter. Dette fremgaar av nedenstaaende tabel:

Procent av utgift der falder paa husleie.

	Kristiania	andre byer	tilsammen
Inntægter under 3000 kroner	16.5	13.4	14.9
— over 3000 „	15.8	11.8	13.5
Samtlige familier	16.2	12.8	14.4

Blandt de høiere inntægter i Kristiania er der en familie som har forholdsvis betydelig inntægt av fremleie. Regnes alene efter nettobeløpet, vilde procenten saavel i Kristiania som andre byer for inntægter over 3000 kroner dreie sig om 12, og for samtlige familier om knappe 14 pct.

Til *brændsel og lys* er medgaat i gjennemsnit for de 19 familier kr. 124.88. Av disse har 16 meddelt yderligere specifikation, hvorefter gjennemsnittet utgjorde

for kul, koks og ved	kr.	71.77
- petroleum	„	13.94
- gas	„	15.71
- elektrisk lys og lampetilbehør	„	17.82
- diverse (fyrstikker, veker, lampeglass m. v.) „	„	2.84

Tilsammen kr. 122.08

Herav er 59 pct. gaat til brændsel, eller om man rent skjønsmæssig medregner en del av gasen (nærmere opgave over dennes anvendelse foreligger nemlig ikke), kommer man antagelig op i omkring 63 procent. Det er forøvrig vanskelig at gi. nogen nærmere specifikationer, da nogen anvender petroleum, andre elektricitet eller gas og endel har blandet belysning. Ialt har 9 familier gasforbruk, og 7 har utgifter til elektrisk lys. Petroleum brukes av næsten samtlige familier, om end utgiften for dem som har anden belysning, blir meget liten. Utgiften til belysning er forøvrig temmelig variabel.

Av følgende familier, som udelukkende anvendte petroleum til belysning, brukte

Nr. 5	164 $\frac{1}{2}$ liter	(kr. 30.17)
- 7	290 „	(„ 48.15)
- 12	265 „	(„ 42.95)

For nr. 3 haves opgaver over petroleumforbruget tilbake i tiden :

1901	98 liter	kr. 12.74
1902	137 „	„ 29.81
1903	325 „	„ 42.20
1904	280 „	„ 35.15
1905	360 „	„ 40.65
1906	325 „	„ 32.75
1907	275 „	„ 32.75
1908	281 „	„ 36.60
1909	180 „	„ 24.40
1910	175 „	„ 20.75
1911	66 „	„ 8.29
1912	48 „	„ 8.19

Leiligheten har været 1 værelse og kjøkken. I 1911 flyttet han ind i en større leilighet, hvor der var indlagt elektrisk lys. Dette forklarer det lavere forbruk i de to sidste aar.

I *indtægts- og formuesskat* er der gjennemsnitlig betalt 127 kroner. Av den samlede utgift, hvormed indtægten falder noksaa nær sammen, er der i skat betalt 4.9 pct., for familier under 3000 kroner 4 pct., fra de øvrige familier 5.9 pct. Ved denne beregning er budget nr. 16, som ingen skat har erlagt, ikke medregnet, og det er vel ogsaa sandsynlig at enkelte av de andre staar til rest med endel av skatten.

Bøker, aviser og porto. Denne utgift veksler mellem $\frac{1}{2}$ krone og 140 kroner. I gjennemsnit for samtlige 45 kroner; for personer med utgift under 3000 utgjorde den 38 kr., for personer med høiere utgift 58 kr.

Forskjellige utgifter.

	Reiser, ut- flugter, ferier	Befordrings- utgifter m. v.	Fester, forestillinger og andre fornøielser, inkl. lommepenger	Presenters, understøttelse, kranser etc.	Forenings- kontingent	Tjenerhjælp iber. kosthold	Andre utgifter	Tilsammen
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
Nr. 1	20.00	14.60	—	—	—	—	7.00	41.60
- 2	—	16.75	42.80	43.28	22.30	202.22	32.40	359.75
- 3	23.85	14.95	1.55	8.86	12.50	—	65.37	127.08
- 4	—	12.60	6.00	34.00	13.00	121.26	32.77	219.63
- 5	1.10	103.80	300.60	62.48	—	—	15.10	483.08
- 6	—	15.00	²⁾ 136.00	60.00	—	87.90	72.00	370.90
- 7	20.55	55.25	3.35	76.35	—	79.84	24.65	259.99
- 8	98.85	8.79	12.16	77.08	10.30	—	42.82	250.00
- 9	—	26.50	4.30	29.70	11.80	283.07	44.90	400.27
- 10	23.10	31.90	21.80	37.55	16.15	5.95	58.25	194.70
- 11	161.00	2.50	21.50	36.00	4.50	—	8.90	234.40
- 12	46.50	118.10	20.80	15.25	25.25	5.40	17.69	248.99
- 13	207.20	—	³⁾ 160.58	40.50	⁵⁾ —	⁶⁾ 457.64	—	865.92
- 14	111.19	—	22.25	178.15	63.00	—	90.49	465.08
- 15	57.04	16.05	28.85	50.60	25.00	179.55	122.43	479.52
- 16	313.26	18.30	12.40	144.91	58.00	305.29	43.45	895.61
- 17	65.45	7.35	79.21	103.15	40.00	410.50	208.19	913.85
- 18	¹⁾ 728.11	61.55	⁴⁾ 137.51	162.58	78.53	556.06	87.11	1811.45
- 19	62.20	31.75	394.85	49.35	50.05	—	112.45	700.65

¹⁾ Inkl. hundehold kr. 93.24. ²⁾ Derav 47 kr. fornøielser og reiser m. v. ³⁾ Inkl. lotteri. ⁴⁾ Inkl. selskaper 106.01. ⁵⁾ Opført under bøker m. v. ⁶⁾ Inkl. vaskekone.

Den allerstørste forskjel mellem de forskjellige budgetter finder man ved at se paa „*Forskjellige utgifter*“ (se side 24). Denne post rummer utgifter til reiser, fornøielser, foreninger, hjælp i huset, og det er netop disse utgifter som vokser saa sterkt naar midlerne er noget rummeligere.

Man hidsætter en nærmere specifikation av disse utgifter.

I nedenstaaende oversigt er disse utgifter særskilt anført for budgetter under og over 3000 kroner.

	Familier med utgifter		
	under 3000 kroner kr.	over 3000 kroner kr.	ialt kr.
Reiser, utflugter, ferier.	33	221	102
Befordringsutgifter m. v.	35	19	29
Fester, forestillinger, andre fornøielser. . .	48	119	74
Presenter, understøttelse, kranser etc. . . .	40	104	64
Foreningskontingent	10	45	23
Tjenerhjælp	65	273	142
Andre utgifter.	35	95	57
Tilsammen	266	876	491

Av de ovenfor ikke specificerte utgifter kan særskilt fremhæves skolepenger og lotteriutgifter.

Til skolepenger medgik for nr. 15 kr. 81.60.

- 17 „ 79.40.

Utgift til lotteri optræder i de fleste regnskaper med vekslende beløp. Av 19 har 16 en saadan utgift, hvorav beløpet er specificert i 15 regnskaper. I disse 15 regnskaper veksler beløpet fra 25 øre (antagelig basarnummer) til 50 kroner (nr. 6), i gjennemsnit kr. 12.06.

Oversigt for samtlige utgifter. Efter at ha behandlet de enkelte utgiftsposter hver for sig skal man gi en oversigt over deres indbyrdes plads i det samlede regnskap. Man har medtat i omstaaende tabeller samtlige 19 budgetter.

Gjennemsnitlig udgift

	pr. familie.			pr. beregnet enhed ¹⁾ .		
	Budgetter under 3000 kr.	Budgetter over 3000 kr.	Samtli- ge bud- getter	Budgetter under 3000 kr.	Budgetter over 3000 kr.	Samtlige budgetter
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
Næring	657	1102	821	311	367	336
Spirituosa	20	88	45	9	30	18
Tobak	18	19	18	9	6	7
Beklædning	290	589	400	138	196	164
Bolig	319	604	424	151	202	174
Brænde og lys	102	163	125	48	55	51
Vask, renlighed	49	106	70	23	35	29
Anskaffelse av indbo m. v.	96	159	120	46	53	49
Læge, medicin	21	53	33	10	18	13
Forsikring	48	88	63	23	29	26
Indtægts- og formuesskat .	86	198	127	41	66	52
Bøger, aviser, porto	38	58	45	18	19	19
Utg. ved fast eiendom . . .	2	42	17	1	14	7
Avdrag og renter av gjæld	100	310	177	47	103	73
Indsat i bank	8	9	9	4	3	4
Forskjellige udgifter	266	876	491	126	292	201
Udgifter ved have o. s. v. . .	4	2	3	2	1	1
Diverse	8	31	16	4	10	7
Tilsammen	2132	4497	3004	1011	1499	1231

Endvidere hitsættes en beregning over den procentvise fordeling.

Udgiftens procentvise fordeling paa de forskjellige udgiftsposter.

	Budgetter under 3000 kroner.	Budgetter over 3000 kroner.	Tilsammen.
Næring	31.10	24.13	28.53
Spirituosa	0.95	2.26	1.44
Tobak	0.84	0.49	0.71
Beklædning	13.86	12.92	13.51
Bolig	14.93	13.49	14.40
Brænde, lys	4.84	3.70	4.42
Vask, renlighed	2.30	2.66	2.43
Anskaffelse av indbo m. v. . .	4.89	3.39	4.34
Læge, medicin	1.02	1.16	1.07
Overføres	74.73	64.20	70.85

¹⁾ Ikke medregnet tyende, men derimot mandens far ved regnskap nr. 15.

	-Budgetter under 3000 kroner.	Budgetter over 3000 kroner.	Tilsammen.
Overført	74.73	64.20	70.85
Forsikring	2.11	1.91	2.04
Indtægts- og formuesskat	4.06	4.49	4.22
Bøker, aviser, porto	1.65	1.41	1.56
Utg. vedk. fast eiendom . . . . . (derunder skatter.)	0.16	0.90	0.43
Avdrag og renter av gjæld	3.93	6.50	4.88
Indsat i bank	0.34	0.15	0.27
Forskjellige utgifter	12.49	19.66	15.13
Utg. til have, hønsehold o. l.	0.18	0.04	0.13
Diverse	0.35	0.74	0.49
Tilsammen	100.00	100.00	100.00

Sluttelig skal man tilføie nogen ord om *ungkarsregnskaperne*, se bud-
get nr. 14 samt det paa side 9 meddelte. Man finder en paatagelig for-
skjel likeoverfor familiebudgetterne. I familiehusholdningerne skal indtægten
dække flere personers behov. De ugifte har alene sig selv at sørge for.
Der blir derfor et mindre beløp til mat og klær i en familiehusholdning
end den ugifte kan koste paa sig. De ugifte har saaledes større utgifter
til mat og klær end medlemmerne av familier med adskillig høiere ind-
tægt. En medvirkende grund til forskjellen er naturligvis at en familie
paa mange maater er istand til at indrette sig mere økonomisk end en
ungkar.

Efterat de ovennævnte regnskaper var sammenstillet og bearbejdet,
har man mottat endnu *et regnskap, ført for aaret 1906 av to damer i
Trondhjem*, begge i lønnet stilling. Denne husholdning bestod av de to damer
samt 1 pike. 3 værelses leilighet.

Man hitsætter et sammendrag av regnskapets hovedposter med spe-
cifikationer:

Kjøt og vildt	kr. 136.52
Fisk	„ 99.87
Melk og fløte	„ 92.24
Smør, smult og fett	„ 147.62
Ost og paalæg	„ 85.00
Egg	„ 37.05

Overføres kr. 598.30

	Overført kr.	598.30
Brød og kaker	kr.	93.96
Mel, gryn og erter	„	31.91
Poteter	„	13.97
Grønsaker og frukt	„	69.91
Sukker	„	48.00
Kaffe, te og kakao	„	52.48
Krydderier m. v.	„	6.24
	Ialt næring „	914.77
Vin og brændevin	kr.	35.30
Øl og selters	„	38.78
Tobak	„	9.89
	Alkohol og tobak „	83.97
Husleie	„	500.40
Brænde	kr.	69.90
Lys	„	60.75
	Lys og brænde „	130.65
Saape og pudsesaker	kr.	15.92
Vask	„	40.01
Feier	„	0.85
	Vask m. v. „	56.78
Inventar	kr.	95.77
Reparasjoner	„	0.25
	Inventar m. v. „	96.02
Forsikring	„	29.25
Tjenerlønn (kr. 183.00) og folkehjælp (kr. 1.25)	„	184.25
Aviser og tidsskrifter	„	33.40
Andre utgifter:		
Jord	kr.	0.50
Haven	„	3.45
Blomster og gjødning	„	4.80
Presenter	„	16.74
Fornøielse	„	3.80
Diverse	„	5.54
	Ialt øvrige utgifter „	34.83
	Tilsammen kr.	2064.32

Regnskapet er alene fuldstændig forsaavidt angaar husholdningen. Utenfor falder en række særutgifter, saaledes til beklædning, fornøielser m. v. Desuten ligger regnskapet flere aar tilbage i tid og kan derfor ikke uten videre sammenstilles med de øvrige regnskaper.

Likesom for de ovennævnte ungtarsregnskaper er forholdet ogsaa her det, at utgifterne ligger i et adskillig høiere nivaa end for familiehusholdninger. Dette vil klarest fremgaa av en sammenligning mellem dette budget og de bedrestillede handelsfunktionærers budget (med utgift over 3000 kroner) for de vigtigere poster. Utgiften er beregnet pr. enhet som ovenfor. For alkohol og tobak blir forskjellen noget forøket, fordi utgiften efter dette regnskap fordeles paa bare voksne personer.

Utgift pr. enhet.

	De to damers budget kr.	Handelsfunktio- nærer med utgift over 3000 kroner kr.
Næring	381	367
Alkohol og tobak	52	36
Husleie	313	202
Brænde og lys	82	55
Vask, renlighet	35	35
Inventar	60	53
Tyende inkl. kost.	306	273
	<hr/> 1229	<hr/> 1021

Den samlede utgift til husholdningen pr. enhet utgjorde ved det heromhandlede regnskap 1290 kroner.

ANDET AVSNIT.

Regnskap ført for en aarrække av en offentlig funktionær.

Fra en husholdning har man mottat utdrag av regnskaper for en længere aarrække, og da disse sammenhengende opgaver besidder adskillig interesse, skal man gjengi hovedindholdet.

Det er den samme familie som er opført under første avsnit som nr. 3. Manden er født 1874, var i 1898 handelsbetjent i en mindre by, flyttet 1899 til Kristiania, hvor han straks begyndte som reserve ved postkontoret, ansattes som postbud 1900, siden forfremmet til pakmester. Gift, oktober 1900. Bodde først paa forskjellige steder (1 værelse & kjøkken). Fra 1 april 1911 har han bodd i gaard, indkjøpt i fællesskap av ham og fire andre og beliggende i byens utkant. Leilighet 3 værelser og kjøkken fra august 1912 en dyrere leilighet med større rum.

Med hensyn til familiens størrelse bemerkes at han blev gift 1900, og har ialt hat 4 barn. Det første fødtes i 1901, men døde næste aar; de øvrige fødtes henholdsvis 1902, 1904 og 1907. Antal enheter har selvfølgelig været stigende efter som barnene er vokset til. Beregnet paa samme maate som ovenfor utgjorde antallet av beregnede enheter

1898—1899	1.0	1906—1907	2.1
1900	1.2	1908	2.3
1901	1.85	1909—1910	2.4
1902—1904	1.9	1911	2.6
1905	2.0	1912—1913	2.7
		1914	2.9

Man hitsætter paa side 31 et sammendrag av regnskaperne for de 17 aar 1898—1914.

Mens regnskapet for de fleste aar bare foreligger som summariske sammendrag, er det for de sidste aar utarbeidet i større detalj. For 1912 findes regnskapet i første avsnit. For 1913 og 1914 hitsættes en sammenstilling.

	Lønning	Forbruk.													Samlet utgift	
		Mat	Alkohol	Tobak	Beklædning ¹	Husleie	Petroleum	Lys og brænde iøvrig	Inventar (møbler og annet husgeraad)	Literatur (aviser, bøker o. lign.)	Reise og forlysteise	Læge og medisin ²	Kommune- og statskat ³	Utbetaalt arbeidsløn (vask, strykning osv.) ⁴		Diverse
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	
1898	³ 551	178	8	2	122	73	—	12	19	20					127	561
1899	⁴ 725	242	13	8	120	96	—	2	7	59					117	664
1900	773	357	9	10	83	125	⁸ 27	95	7	16					56	785
1901	952	394	14	11	72	187	13	48	123	8	13				77	960
1902	1 012	424	5	12	58	188	30	32	97	11	19				161	1 037
1903	1 041	460	3	13	69	192	42	33	8	13	17	5	17		101	973
1904	1 100	527	8	13	87	188	35	24	33	8	15	29	16		109	1 092
1905	1 166	630	2	14	74	180	41	19	26	13	15	75	15	⁹ 52	115	1 271
1906	1 147	594	4	12	68	180	33	17	13	14	8	44	15		129	1 131
1907	1 338	634	6	14	161	170	33	27	44	13	25	31	27	25	73	1 283
1908	1 415	711	8	14	117	171	37	28	59	17	14	19	21	44	97	1 357
1909	1 429	751	6	12	162	180	24	34	11	13	28	6	26	28	95	1 376
1910	1 554	820	10	14	231	189	21	36	33	12 ⁷	24	3	26	9	116	1 544
1911	1 779	843	12	14	211	228	8	52	220	17	20	17	32	13	207	1 894
1912	⁵ 1 727	838	11	14	280	206	9	36	48	26	29	13	46	6	165	1 727
1913	⁶ 2 012	990	20	15	262	289	18	87	61	30	26	2	59	99		1 958
1914	⁷ 2 021	1 010	20	16	329	157	19	112	96	28	34	18	41	99		1 979

¹ Inkl. reparasjoner. Fra 1900 til 1910 hadde manden uniform som postbud. ² I de første aar opført under diverse. ³ I 3 maaneder kost og losji. ⁴ I 2 maaneder kost og losji. ⁵ Derav 80 kr. anden indtægt; indtægt ved bortleie fratrukket i utgiften til husleie. ⁶ Derav 99 kr. anden indtægt og 62 kr. værdien av egg m. v. av egen avl; indtægt ved bortleie fratrukket i utgiften til mat (¹/₃) og til husleie (²/₃). Indtægten ved salg av egg, høns m. v. (kr. 56) er ikke medregnet under indtægt, og utgiften til hønsemat, frø m. v. (kr. 74) ikke under utgift. ⁷ Derav 58 kr. anden indtægt og 67 kr. værdien av egg m. v. av egen avl; indtægt ved bortleie fratrukket som for 1913. Indtægten ved salg av egg m. v. (92 kr.) og utgiften ved hønsehold (98 kr.) ikke medtat i regnskapet. ⁸ Fra oktober maaned. ⁹ Pikeløn.

Indtægt:

	1913	1914
	kr.	kr.
Lønning	1851.36	1896.40
Overtids- og ekstraarbeide	79.38	57.35
Hustruens fortjeneste (vask for leieboer)	12.75	—
Utleie av værelse ¹	157.00	271.30
Solgt egg ²	49.79	80.15
„ kyllinger	6.40	11.50
Forbrukt egg ²	60.18	65.20
„ høns	1.60	1.60
Solgt mat	—	64.42
Diverse	6.90	0.40
	<hr/>	<hr/>
Tils.	2225.36	2448.32

Utgift:

	1913	1914
	kr.	kr.
Mat . . . . . ³	981.85	⁴ 1097.29
Tobak	15.62	15.86
Alkoholiske drikke	20.01	19.64
Klær	198.14	195.81
Skotøi	64.46	133.75
Ialt beklædning	262.60	329.06
Bolig (henh. 13 og 11 maaneder)	392.75	338.25
Brændsel og lys	105.60	130.92
Vask og renlighet	18.66	25.82
Anskaffelse av indbo m. v.	61.05	96.36
Lægehjælp og medicin	2.10	17.83
	<hr/>	<hr/>
Overføres	1860.24	2071.03

¹ Da de losjerende tillike har kaffe, er $\frac{1}{3}$ av denne inntægt i sammendragene for disse år regnet at utgjøre mat, resten avdraget i husleie.

² I 1913 ialt faat 1226 egg, hvorav 680 stkr. er brukt i egen husholdning. Etter salgsprisen (kr. 1.79 i gjennomsnitt pr. snes) blir inntægten kr. 117.97 (inkl. solgt og spist kyllinger og høns), mens utgiften androg til kr. 58.77, altsaa overskud for eget arbeide kr. 65.20. I 1914 solgt 924 egg for kr. 80.15, spist 761 egg for kr. 65.20, solgt 11 kyllinger kr. 11.50, spist 2 høns, samlet inntægt kr. 158.45, kjøpt mat for kr. 98.07, overskud kr. 60.38.

³ Dertil kommer egg og høns av egen avl for kr. 61.78.

⁴ Likesaa for kr. 66.80.

	1913 kr.	1914 kr.
	Overført 1860.24	2071.03
Brandforsikring	3.62	3.25
Foreningskontingent	15.40	13.70
Skatter	59.09	41.10
Aviser, porto, bøger	30.00	28.34
Forskjellige udgifter:		
Presenter, understøttelse	17.69	18.32
Utflugter	5.40	16.70
Fester	4.66	4.80
Lotteri og lign.	17.58	8.45
Blomster	1.85	3.00
Kranser	2.50	3.00
Fornøielser	2.75	11.30
Barneleker	12.36	0.74
Sporvogn	13.40	14.31
Diverse	6.90	9.96
Ialt forskjellige udgifter	85.09	90.58
	Ialt 2053.44	2248.00
Hertil hønsemat, blomster, frø m. v.	73.68	98.07

Det er av interesse at følge regnskapet gjennom en aarrække. Der er indtraadt en ganske betragtelig bedring i familiens indtægtsforhold i dette tidsrum. Fra 1901 til 1914 er indtægten steget til det dobbelte. Men i samme tidsrum er forholdene ogsaa iøvrig ændret, saa at den økonomiske stilling paa ingen maate er bedret i samme forhold som indtægten er steget. For det første er familien blit større, barnene er vokset til og behovet er saaledes øket. Endvidere har der fundet sted en betydelig prisstigning paa livsfornødenheterne, og en betragtelig del av indtægten slukes herav.

Først hitsættes et sammendrag av regnskapet for fleraarige perioder, der gjør et overblik lettere.

Sammendrag (i gjennemsnit pr. aar):

	1901/03	1904/06	1907/11	1912/14
	kr.	kr.	kr.	kr.
Indtægt	1002	1138	1503	1920
Utgift:				
Mat	426	584	752	946
Alkohol	7	5	8	17
Tobak	12	13	14	15
Beklædning	67	76	177	291
Husleie	189	183	188	217
Petroleum	28	36	25	15
Lys og brænde iøvrig	38	20	35	78
Inventar	76	24	73	68
Literatur	11	12	14	28
Reiser og fornøielser	16	13	22	30
Læge og medicin	} 120	49	15	11
Skat		15	26	49
Arbeidsløn		} 135	24	} 123
Diverse			118	
Tilsammen	990	1165	1491	1888

De poster som gjør utslaget for utgiftsstigningen, er mat og klær. Disse utgifter er ogsaa relativt større i de senere aar, da forsørgelsesbyrden er øket.

Av den samlede utgift faldt følgende procent paa

	1901/03	1904/06	1907/11	1912/14
Mat	43.0	50.1	50.4	50.1
Klær	6.8	6.5	11.9	15.4
Husleie	19.1	15.7	12.6	11.5
Lys og brænde	6.7	4.8	4.0	4.9

For at vise hvorledes prisstigningen og familiens vekst har virket paa budgettet, skal man anstille nogen beregninger:

Prissvingningerne utgjør ifølge Kristiania kommunes statistiske kators beregninger for en gjennomsnitshusholdning (med en indtægt i 1913 av ca. 1550 kroner) i forhold til aarene 1901—1903:

1901—1903	100 %
1904—1906	98 -
1907—1911	105 -
1912—1914	119 -

Overføres disse tal paa det heromhandlede budget, og gjør man dertil et tillæg i forhold til den økede forsørgelsesbyrde, kommer man til følgende resultat:

	Utgifter i 1901/03 omregnet efter priserne i hver periode	Tillæg paa grund_av fa- miliens vekst	Sum	Virkelig utgift	Overskud
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1901—1903	990	—	990	990	—
1904—1906	973	62	1035	1165	130
1907—1911	1044	267	1311	1491	180
1912—1914	1182	560	1742	1888	146

I virkeligheten er altsaa den økonomiske stilling kun i ringe grad forbedret. Ti prisstigningen og familiens vekst har næsten holdt skridt med indtægtsforøkelsen, saa at det beløp der blir tilovers til dækning av nye behov, er forholdsvis ubetydelig. Naar denne funktionær er kommet saavidt let over vanskelighetene, saa beror det først og fremst paa at han er forfremmet og derved steget hurtigere i indtægt. Tiltrods herfor er det bare saavidt at han har kunnet opretholde familiens tilvante levestof i det sidste tjaar.

For aarene 1904—1907 foreligger der en specifikation av næringsutgiftene:

	Gjennemsnitlig utgift 1904—1907	Utgift 1912
	kr.	kr.
Kjøt	118.08	138.57
Melk	152.24	199.03
Smør	87.74	159.77
Brød	56.10	73.32
Mel	27.24	69.65
Gryn	7.36	10.21
Poteter	12.66	19.51
Sukker	36.34	59.86
Kaffe	8.45	16.58
Direkte indført ¹⁾	48.56	} 92.54
Diverse	41.09	
Tils.	595.86	839.04

¹⁾ Uten speciel konto, derunder frugt, egg, mat under ferieophold m. v.

TREDJE AVSNIT.

Oplysninger om familier med høiere indtægt.

I forbindelse med foranstaaende opgaver har man indsamlet nogen spredte oplysninger fra familier med høiere indtægter.

I. *Embedsmand*, Kristiania. Mand, hustru, 3 barn (13 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ og 3 $\frac{1}{2}$ aar) og tjenestepike. Embedsgage 5000 kroner. Antal enheter 3.4 i 1911, 3.6 i 1912.

Husholdningsudgifter :	1911	1912
	kr.	kr.
Kjøt	301	293
Fisk	65	56
Melk, fløte	271	250
Smør	219	203
Ost	51	47
Egg	78	68
Brød	115	125
Kjæks	22	13
Kaker, hvetebrød	43	38
Mel, gryn	41	45
Poteter	34	34
Grønsaker	53	52
Bær, frugt	74	55
Tørret frugt	8	9
Sukker	77	82
Kaffe	59	56
Te	11	7
Chokolade	9	9
Delikatesser	19	17
Konfekturer	8	3
Vanilje, krydderier, gjær	5	6
Eddike	3	2
	<hr/>	<hr/>
	Overføres 1566	1470

	1911 kr.	1912 kr.
Overført	1566	1470
Salt	2	3
Gelatine	—	1
Is	10	5
Selters	2	3
Ialt næring	1580	1482
Øl	33	39
Vin	16	17
Ialt spirituosa	49	56
Husleie (4 værelser)	800	800
Vask, renlighet:		
Saape, pudsesaker	29	29
Leiehjælp, stryketøi	44	38
Ialt vask, renlighet	73	67
Tils.	2502	2405
Brænde	185	170
Belysning	55	61
Fyrstikker	1	2
Brænde og belysning	241	233
Tils.	2743	2638

Som det vil sees, er det alene de egentlige husholdningsutgifter som her er spesifisert.

II. *Embedsmand*, Kristiania. Enkemand med 3 barn (2 gutter paa 16 $\frac{1}{2}$ og 13 aar, 1 pike 12 aar) samt husbestyrerinde og tjenestepike. 4.3 enheter. 5 værelser & kjøkken, pike- og badeværelse. Gage kr. 4875. Regnskapet gjælder 1912.

Utgifter :

Fødemidler (samt vask og petroleum)	„	kr. 1810
Husleie	„	1210
Koks, kul og ved	„	200
Beklædning	„	285
Skolepenger for 3 barn 423 kr., konfirmationsforb. for ældste gut 13	„	436
Skolesaker	„	44
Løn til husbestyrerinde og pike	„	504
Læge og medicin (inkl. operation kr. 291)	„	513
		<hr/>
		Overføres kr. 5002

	Overført kr. 5002
Aviser, porto m. v.	„ 26
Skatter	„ 432
Tegnet til almennyttig formaal	„ 50
Indlæg av elektrisk lys	„ 150
Forskj. utgifter.	„ 130
	Tils. kr. 5790

III. I et andragende fra hjelpepresterne i Frogner, Uranienborg og Fagerborg, trykt i de kommunale forhandlinger 1913/14, meddeles en aars-oversigt over utgifter for *en prest* (familie 2 voksne, 3 barn og 2 tjenestepiker; 4 værelsers leilighet).

Husholdning	1600 kroner
Husleie	900 „
Brænde	70 „
Elektrisk lys	40 „
Klær	350 „
Pikeløn	400 „
Skatter	170 „
Telefon	90 „
Huslæge	80 „
Enkeforsikring	320 „
Diverse	100 „

Tils. 4120 kroner.

IV. *Læge*, Kristiania. Familien bestaaende av mand, hustru, voksen søn, pleiemor, pleierske og to tjenestepiker.

Utgift i 1912:

Husholdning	4491 kroner
Brænde	597 „
Beklædning	1542 „
Indbo, fornyelse og vedlikehold	610 „

Tils. 7240 kroner.

Under husholdningen er indbefattet husleie med 1700 kroner.

V. *Embedsmand*, Kristiania. Samlet indtægt 10000 kroner. Familien bestaar av mand, hustru og tjenestepike. I aarets løp fravær paa reise ca. 2 maaneder.

Dette regnskap gjælder aaret 1913 og foreligger i mere specificert form end de øvrige.

I. *Næring.*

Oksekjøt, fersk 4.08, bifkjøt 13.43, bankekjøt 6.75, kalvekjøt 24.55, faarekjøt, fersk 13.77, faarekjøt, saltet, 2.30, svinekoteletter 13.03, fersk flesk 8.97, flesk til spekning 1.96, bacon 7.38, skinke, kokt og opskaaret 3.19, skinke (1 stk.) 5.04, grisehode (1 stk.) 4.70, dyrekjøt 20,47, kalvekoteletter (4 stk.) 1.50, koteletter (5 stk.) 1.58, kjøt og stek 2.37, frikassékjøt 2.70, labskauskjøt 1.05, salt kjøt 1.55, blod (2 l.) 0.70, oksemarv 0.60, kjøtdeig ($8\frac{3}{8}$ kg.) 12.07, lever ($\frac{1}{2}$ kg.) 0.50, nyrer 0.80, smørbrødkjøt 2.17, middagspølse 11.09, røkede pølser (3 par) 0.60, knakpølser (17 par) 3.45, saucisser (5 par) 0.75, blodpølser 0.85, kjøtboller (30 stk.) 1.50, kjøtpudding (1) 1.50, spekepølse, opsk. 0.30, pølse, opsk. 0.65, skinkerul (1 stk.) 5.50, høns (1 stk.) 1.20, bouillonterninger (19 stk.) 0.95. Ryper (11 stk.) 8.90, aarfugl (2 par) 6.00.

Torsk 14.66, kolje 0.50, flyndre (3.1 kg.) 2.60, hellefisk 2.42, uer 2.75, abor ($1\frac{1}{2}$ kg.) 0.60, ørret (5 stk.) 4.80, gjedde (4 stk.) 1.65, makrel (64 stk.) 9.68, laks 13.60, sild 3.23, smaasild (2 l.) 0.55, hvitting (6 stk.) 0.50, torsk, røket ($1\frac{1}{4}$ kg.) 0.84, lutefisk 2.00, kolje, røket ($6\frac{1}{2}$ kg.) 3.20, spekesild (60 stk.) 3.96, røkesild (17 stk.) 0.60, røkelaks 2.31, fisk 3.00, ræker ($\frac{3}{4}$ kg.) 0.65, fiskeboller (10 stk.) 0.30, fiskekaker (221 stk.) 9.35, fiskepudding (4 stk.) 3.80. Hummer ($\frac{1}{2}$ boks) 1.30, ansjos (2 bokser) 0.65, sild i olje (1 boks) 0.20, sardeller (5 bokser) 0.95, krabbe (2 bokser) 0.80.

Melk, nysilt (311 l.) 60.75, sur melk (26 l.) 2.20, kjernemelk (1 l.) 0.09, kulturmelk (6 fl.) 1.52. Fløte, søt (23.2 l.) 28.15, fløte, sur ($2\frac{1}{4}$ dcl.) 0.22.

Smør, meieri ($2\frac{3}{4}$ kg.) 6.78, fjeldsmør ($41\frac{1}{8}$ kg.) 95.15, margarin ($41\frac{1}{8}$ kg.) 57.83. Matfett ($\frac{3}{4}$ kg.) 0.75, smult ($1\frac{1}{4}$ kg.) 1.50, talg 0.71.

Gjetost 15.93, gjetost, hvit 0.67, hvitost 0.42, nøkkelost 1.98, schweizerost 6.89, pultost (1 kg.) 1.10, gammelost 1.76, gaudaost 8.96, ryfylkeost 1.02, roquefort 1.85, camembert (2 æsker) 1.35, parmazan 0.70, diverse ost 4.86.

Egg 53.58.

Almindelig brød (178 stk., 148.7 kg.) 35.40, grovbrød (70 stk., 30.5 kg.) 7.00, bergensbrød (8 stk., 5.2 kg.) 1.60, lof (35 stk., 10.2 kg.) 5.25, franskbrød (350 gr.) 0.15, graham (450 gr.) 0.20, hvetekake (10 stk., 2.7 kg.) 1.80, rundstykker (53 stk.) 1.60, julekaker (16 stk.) 3.85, wienerbrød (2 stk.) 0.06, hvetebrød 0,87, hveteboller 0.40, kavringer 2.25, skonrokker 1.56, knækkebrød (22 pk.) 11.00, kjæks 1.50, kaker 15.52, havrekjæks (2 kg.) 2.70, tærter 0.69, bløtkake 3.00, isbrød ($\frac{1}{4}$ kg.) 1.38, smaa-brød 0.24.

Hvetemel ($23\frac{1}{2}$ kg.) 7.44, potetemel ($4\frac{1}{2}$ kg.) 2.05, halvegryn ($\frac{1}{2}$ kg.) 0.15, ris ($6\frac{1}{2}$ kg.) 3.24, havregryn (5 kg.) 1.75, perlegryn ($2\frac{1}{2}$ hg.) 0.20, semuljegryn ($\frac{1}{2}$ kg.) 0.25, makaroni ($1\frac{1}{2}$ kg.) 1.50.

Bønner, brune ($\frac{1}{2}$ kg.) 0.20, erter ($3\frac{1}{2}$ kg.) 1.72, linser ($1\frac{1}{2}$ kg.) 0.70, poteter (215 kg.) 15.82, gulerøtter 4.13, kaalrabi 0.58, kaal 2.87, persille 1.35, persillerøtter 0.50, purre 1.20, græsløk 0.20, løk (3 kg.) 1.22, blomkaal 5.85, næper 0.65, salat 2.72, tomater ($6\frac{3}{4}$ kg.) 5.55, rosenkaal 0.20, sellerirøtter 1.00, stangselleri 0.55, skorsonerrøtter ($\frac{1}{2}$ kg.) 0.35, reddiker 2.65, agurker 2.59, grønkaal 0.70, karvekaal 0.70, rødbeter 0.80, rabarbra 4.50, pepperrot 0.05, græskar 1.30, aspargesbønner (10 kg.) 3.50, voksbønner 0.88, diverse grønsaker 1.58, tyttebær ($40\frac{1}{2}$ l.) 8.31, blaabær (9 l.) 2.21, ribs ($22\frac{1}{2}$ kg.) 5.17, stikkelsbær ($8\frac{1}{2}$ l.) 2.15, bringebær ($5\frac{1}{4}$ kg.) 4.40, jordbær (2.7 kg) 3.00, kirsebær (1 kg.) 0.60, solbær (2 l.) 0.50, nøtter (1 kg.) 0.90, mandler 1.88, krakmandler ($\frac{1}{4}$ kg.) 0.50, valnøtter ($\frac{1}{4}$ kg.) 0.45, kastanjer 0.50, nyper (3 l.) 0.35, appelsiner (33 kg.) 9.90, citroner (52 stk.) 4.39, druer ($3\frac{1}{4}$ kg.) 4.45, fiken ($1\frac{3}{4}$ kg.) 1.05, bananer 1.08, dadler 0.70, melon (1 stk.) 2.20, epler 24.66, pærer 2.70, pergamotter ($\frac{1}{2}$ kg.) 0.30, plommer 4.95, frugt, uspec. 1.74, ferskener (2 bokser) 3.25, tørret frugt ($\frac{1}{4}$ kg.) 0.50, champignons 1.00, sukat 0.30, diverse til syltning 1.75.

Farin ($58\frac{1}{2}$ kg.) 31.36, raffinade ($5\frac{1}{2}$ kg.) 3.26, chrushed (44 kg.) 23.23, kandis ($\frac{1}{2}$ kg.) 0.40, saccharin 0.40, sirup ($\frac{1}{2}$ kg.) 0.20, svisker ($3\frac{1}{2}$ kg.) 3.79, korinter 0.10, rosiner ($1\frac{3}{4}$ kg.) 1.74, salt (28 l.) 1.32, spansk salt (2 l.) 0.18, bordsalt (1 boks) 0.25, eddikesyre (3 fl.) 3.00, pepper 0.30, sennep 0.40, kanel 0.50, ingefær (100 gr.) 0.60, nellik 0.18, muskatnøt og blomme 0.25, laurbærblade 0.10, allehaande 0.10, kardedomme 0.10, cremor tartari 0.17, citronsyre (30 gr.) 0.30, citrondraaper 0.10, røkesyre 0.30, matolje 3.95, vanilje (4 gr.) 1.71, vinstensyre 0.20, natron 0.10, kaffe ($12\frac{3}{4}$ kg.) 33.15, klareskind 1.40, te 4.55, gjær 0.10, gelatin 0.20, puddingpulver 0.25, drops og lign. 10.10, konfekt 5.30, is 1.40.

Selters (33 $\frac{1}{1}$, 1 $\frac{1}{2}$ fl.) 5.05, selterssiffloner (19) 4.75, apollinaris (2 fl.) 1.30, brus (2 fl.) 0.50

Mat fortæret ute kr. 49.90.

II. *Spirituosa og tobak.*

8 fl. whisky 32.25, 1 fl. punsch 2.30, $\frac{3}{2}$ fl. matkonjak 2.52, 10 fl. sherry 25.35, 1 fl. champagne 7.50, 1 fl. portvin 2.55, $\frac{1}{2}$ fl. matsherry 0.60, $\frac{85}{2}$ øl 12.10, $\frac{27}{2}$ landsøl 2.66, 2 fl. potøl 0.36, $\frac{2}{2}$ bjor 0.28.

Cigarer 69.80, cigaretter 1.35.

III. *Beklædning.*

Manden: Ytterklær kr. 217.89, rensning 2.60, underklær 25.65, hansker, snipper, slips, hatter, knapper osv. 53.89, paraply 12.00, hustruen 753.82, paraply 8.75, skotøi 27.25, skoreparationer 16.05, kalosjer (2 par) 14.35, kalosjereparation 0.85.

IV. *Bolig.* 1000.00.V. *Brænde og lys.*

70 hl. koks 115.04, kul 8.10, ved $1\frac{1}{4}$ favn + 6 sækker 33.53, gas 31.30, denaturert sprit 2.20, elektrisk lys 61.33, elektriske lamper 10.35, petroleum (1 l.) 0.20, lys (1 pk.) 0.65, smaalyt (2 pk.) 0.70, fyrstikker (15 pk.) 1.80.

VI. *Vask, renlighet.*

Grønsaape (37 kg.) 12.63, soda ($3\frac{1}{2}$ kg.) 0.35, lut (6 fl.) 0.60, stivelse 0.07, bensin 0.25, saapepulver (8 pk.) 1.90, sunlightsaape (38 stk.) 5.25, badesaape (5 stk.) 2.50, salmiak ($2\frac{1}{2}$ fl.) 0.83, sand 0.05, pudsesaker 0.50, pudsemiddel (7 st.) 1.75, pudsesten og kridt 0.80, skurekluter 2.60, skokrem (14 stk.) 2.85, ovnsværte (4 stk.) 0.85, vaskekone 45.05, stivning av tøy 24.84, loftrengjøring 1.25, tandbørster 9.36, forskjellige toiletsaker (tandpulver, haarvand m. v.) 10.20, haarklipning 6.90, frisering 15.95.

VII. *Anskaffelse av indbo m. v.* 127.92.VIII. *Lægehjælp, medicin m. v.*

Læge 244.00, tandlæge 54.00, klinik 54.00, medicin 35.15.

IX. *Forsikring.*

Brandforsikring 13.37, tyveri 5.00, livsforsikring 44.00. Enkekassen 557.00.

X. *Foreninger* 76.00.XI. *Skatter til Stat og kommune* kr. 796.97.XII. *Bøker og aviser.*

Faglitteratur 18.21, anden litteratur 19.12, indbinding av faglitteratur 46.80, av anden litteratur 2.50, aviser 21.75.

XIII. *Pikeløn* (ca. $11\frac{1}{2}$ maaned) 230.67, kostpenger under fravær 25.30, middag 4.50, hjelp til reise 5.30, sykekasse 1.80.

XIV. *Skrivesaker, porto m. v.*

Skrivesaker 18.57, porto 29.23, telegrammer 9.50, telefonapparat 44.00, rikstelefonering 13.92, sporvogn 40.53, bil 10.10, transport 13.49.

XV. *Gaver, understøttelser* 611.60.XVI. *Fornøielser, reiser m. v.*

Teaterforestillinger, foredrag o. lign. 60.25, blomster 16.18, kranser 7.40, utflugter 49.54, reiser 877.34, hjelp ved selskaper 11.50, repræsentationsutgifter 72.00, forskjellige artikler (portemonnæ, visitkort, fotografi o. lgn.) 36.05, lodder 6.00, forskjellige utgifter 4.73, gravsted 131.69, diverse (uten spesifikasjon) 28.37.

XVII. *Driftsutgifter* (vedk. embedet) 42.35*Sammendrag.*

Kjøtvarer og vildt	kr. 200.45
Fisk og fiskehermetik	” 91.45
Melk og fløte	” 92.93
Smør og fett	” 162.72
Ost	” 47.49
Egg	” 53.58
Brødvarer	” 98.02
Mel og gryn	” 16.58
Bønner, erter, linser	” 2.62
Poteter	” 15.82
Grønsaker	” 48.17
Frukt	” 95.84
Sukker	” 58.85
Kaffe	” 33.15
Te	” 4.55
Andre kolonialvarer m. v.	” 38.49
Selters og brus	” 11.60
Mat fortært ute	” 49.90

 Ialt næring kr. 1122.21

Spirituosa	” 88.47
Tobak	” 71.15
Beklædning	” 1133.10
Husleie	” 1000.00
Brændsel	” 190.17
Lys	” 75.03
Vask, renlighet	” 147.33
Anskaffelse av indbo m. v.	” 127.92
Læge, medicin m. v.	” 387.15
Forsikring og Enkekasse	” 619.37

 Overføres kr. 4961.90

	Overført kr.	4961.90
Foreninger	„	76.00
Skatter	„	796.97
Bøker og aviser	„	108.38
Tjenestepike	„	267.57
Skrivesaker, porto, transport	„	179.34
Gaver, understøttelser	„	611.60
Fornøielser, reiser og diverse	„	1301.05
Driftsutgifter	„	42.35
	Tils. kr.	8345.16

En sammenligning av disse budjetter med de i 1ste avsnit gjengivne viser naturligvis betydelig forskjell.

Saaledes allerede med hensyn til næringsutgiftene. Gjennomsnittet pr. beregnet enhet utgjør for funksjonærer med budjetter under 3000 kroner 311 og for budjetter over denne grænse 367 kroner.

Ved de her omhandlede budjetter utgjør den tilsvarende utgift:

budget I 1911	465 kroner
1912	412 „
budget II 1912 ¹⁾	398 „
budget V 1913 ²⁾	516 „

Ved 12 arbeiderbudjetter, som er offentliggjort i et tidligere statistisk hefte (N. O. St. VIII 105) blev disse utgifter pr. enhet (voksen mand) beregnet til et beløp som veksler mellem 46 og 69 øre daglig. Under hensyn til den prisstigning som siden har fundet sted, kan beløpet sættes til 54—82 øre.

I disse beløp er alene indbefattet selve matvarernes kostende og intet tillæg gjort for bearbejdelsen i kjøkkenen o. lign.

Det kan være av interesse at tilføie, at ifølge medicinalberetningerne 1912 beregnes kostholdet i Hof i Jarlsberg av arbeiderne selv til 1 krone pr. dag, naar det ikke ydes in natura. Paa Eidsfoss koster det mindst kr. 1.20 pr. dag for en løsarbeider at leve. I barakkerne paa Dovrefjeld er kostholdet i et kvartal opgit til kr. 1.33 pr. mand pr. dag, hvortil kommer for ophold i barakken samt lys, ved og sengklær kr. 0.15 pr. mand pr. dag.

For funksjonærer med lavere indtægt gik beløpet for matvarer op til 83 øre og for funksjonærer med høiere indtægt til 96 øre.

Noget høiere blir beløpet ved de ovenfor gjengivne regnskaper, ifølge budget II kr. 1.09, budget I omkr. kr. 1.20 og ved budget V (for helt aar) kr. 1.41.

¹⁾ Regnet til 1710 kroner. ²⁾ Forhøiet forholdsvis til helt aar.

Ved de ovennævnte 12 arbeiderbudgetter gik for Kristiania-arbejderne vel halvdelen av utgiftene til næring, nemlig 52 pct., for arbeidere paa landet 63 pct.

Til bolig gik henholdsvis 16 og 6 pct., til klær henholdsvis 11 og 16 pct. Disse tre hovedposter utgjorde saaledes tilsammen henholdsvis 79 og 85 pct. av det samlede utgiftsbeløp, og det blir saaledes bare smaa beløp som kan anvendes til andre behov.

En ganske anden fordeling paa de enkelte utgiftsposter viser de her meddelte budgetter.

Ved budget II gaar saaledes til

næring	29.5 pct.
husleie	20.9 „
klær	4.9 „
brænde og lys	4.1 „

Disse poster tar tilsammen 59.4 pct. av den samlede utgift. Dette budget er, som man vil bemerke, bedømt efter familiens sociale forutsættninger, meget knapt. Resten av utgifterne falder paa læge og medicin, tyende, skoleutgifter og skatter, og bare et forholdsvis litet beløp har kunnet anvendes til fornøielser, reiser og lignende.

Ved budget nr. V stiller forholdet sig anderledes. Familien er liten, og der gaar forholdsvis store beløp til gaver, understøttelser, fornøielser, reiser og lignende. Der gik

til næring	17.2 pct.
- klær	14.5 „
- husleie	12.8 „
- brænde og lys	3.4 „

Disse 4 poster tilsammen tar altsaa 47.9 pct. av totalbeløpet, mens forholdsvis betydelige beløp gaar til gaver, understøttelser, fornøielser, reiser osv.

For de beløp som av det Akademiske Kollegium og styret for „Stiftelsen til Statsminister Fredrik Stangs Minde“ er bevilget til fremme av denne undersøkelse, tillater jeg mig at fremføre min tak.

Det Statistiske Centralbyraa, Kristiania, 16 august 1915.

N. Rygg.

Forts (Suite.)

- Nr. 216. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1911. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 217. Rekrutering 1912. (*Recrutement.*)
— 218. Skolevæsenets tilstand 1910. (*Instruction publique.*)
— 219. Norges sparebanker 1912. (*Caisses d'épargne.*)
— 220. Norges fiskerier 1912. (*Grandes pêches, maritimes.*)

Norges Officielle Statistik, række VI. (Statistique Officielle de la Norvège, série VI.)

Trykt 1914:

- Nr. 1. Haandverkstællingen 1910. 3dje hefte. Arbeidstid. (*Recensement des métiers en 1910 III. Durée du travail.*)
— 2. Norges bergverksdrift 1912. (*Mines et usines.*)
— 3. Arbeidstiden i industrien september 1913. (*Durée du travail dans l'industrie septembre 1913.*)
— 4. De offentlige jernbaner 1912/13. (*Chemins de fer publics.*)
— 5. Norges telegrafvæsen 1912/13. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 6. Sindssykeasylenes virksomhet 1912. (*Hospices d'aliénés.*)
— 7. Haandverkstællingen 1910. Fjerde hefte. Arbeidslønninger. (*Recensement des métiers en 1910. IV. Salaires.*)
— 8. Folketællingen 1 december 1910. Femte hefte. Folkemængde fordelt efter køn, alder og egteskabelig stilling samt fødesteder. Fremmede staters under-saatter. (*Recensement du 1er décembre 1910. V. Population classée par sexe, par âge, par état civil et par lieu de naissance. — Sujets étrangers.*)
— 9. Norges skibsfart 1912. (*Navigation.*)
— 10. Ulykkesforsikringen 1911. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
— 11. Fængselsstyrelsens aarbok 1910. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1910.*)
— 12. Kommunevalgene 1913. (*Élections en 1913 pour les conseils communaux et municipaux.*)
— 13. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1912. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
— 14. Norges kommunale finanser 1910. (*Finances des communes.*)
— 15. Forsømte barn 1910 og 1911. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
— 16. Norges postvæsen 1913. (*Statistique postale.*)
— 17. Folkemængdens bevægelse 1911. (*Mouvement de la population.*)
— 18. Norges handel 1913. (*Commerce.*)
— 19. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1912. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 20. Folketællingen 1 december 1910. Sjette hefte. Folkemængde fordelt efter livsstilling med angivelse av alder og egteskabelig stilling. Navnefortegnelse over gamle. (*Recensement du 1er décembre 1910. VI. Professions avec l'indication de l'âge et de l'état civil. Liste nominative des individus âgés.*)
— 21. Fiskerforsikringen 1913. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
— 22. Industristatistik 1912. (*Statistique industrielle.*)

Trykt 1915:

- Nr.23. Markedspriser paa korn og poteter 1836—1914. (*Données sur les prix du blé et des pommes de terre 1836—1914.*)
- 24. Indtægts- og formuesforhold efter skatteligningen 1911. (*Revenus et fortunes selon l'imposition de l'exercice 1911.*)
- 25. Norges sparebanker 1913. (*Caisses d'épargne.*)
- 26. Fattigvæsenet 1911 og 1912. (*Assistance publique.*)
- 27. Folkemængdens bevægelse 1906—1910. II. Sammendrag. (*Mouvement de la population pendant les années 1906 à 1910. II. Résumé.*)
- 28. Norges fiskerier 1913. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 29. Norges bergverksdrift 1913. (*Mines et usines.*)
- 30. Norges telegrafvæsen 1913/14. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 31. Norges kommunale finanser 1911. (*Finances des communes.*)
- 32. Private aktiebanker 1912 og 1913. (*Banques privées par actions.*)
- 33. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1911 og 1912. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 34. Arbeidsledighet og Arbeidsledighetskasser. (*Chômage et caisses de chômage.*)
- 35. Skolevæsenets tilstand 1911. (*Instruction publique.*)
- 36. Rekrutering 1913. (*Recrutement.*)
- 37. De offentlige jernbaner 1913/14. (*Chemins de fer publics.*)
- 38. Ulykkesforsikringen 1912. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 39. Veterinærvæsenet og kjøtkontrollen 1913. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
- 40. Fagskolestatistik 1911/12 og 1912/13. (*Écoles professionnelles.*)
- 41. Forsikringsselskaper 1912. (*Sociétés d'assurances.*)
- 42. Sindssykeasylenes virksomhet 1913. (*Hospices d'aliénés.*)
- 43. Norges postvæsen 1914. (*Statistique postale.*)
- 44. Husholdningsregnskaper for handelsfunktionærer m. v. (*Budgets de familles d'employés du commerce, etc.*)

Det Statistiske Centralbyrå har desuten bl. a. utgit følgende verker:

Statistisk Aarbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 34te aargang, 1914. Kristiania 1915. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra det Statistiske Centralbyrå. Senest utkommet: To og trettiende bind, 1914. Kristiania 1915. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)

Maanedsopgaver over vareomsætningen med utlandet 1914. Andet bind. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1914. Deuxième année.*)

Norges civile, geistlige og judicielle inndeling 1 april 1912 med tillæg. Kristiania 1912. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1er avril 1912.*)

Fortegnelse over Norges Officielle Statistik m. v. 1828—31 december 1910. Kristiania 1889 og 1913. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)

Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)

Samtlige verker er tilsalg hos H. A s c h e h o u g & C o., Kristiania.

28 august 1915.